वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०८०/०८१

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०८०/०८१

प्रकाशकः सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
नाम्चेबजार, सोलुखुम्बु ।

प्रतिलिपि अधिकार © : २०८०, सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, नाम्चेबजार, सोलुखुम्बु

सम्पर्क ठेगाना :
सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
नाम्चेबजार, सोलुखुम्बु, नेपाल
फोन नं. : ०३८-५४०११४
फ्याक्स नं. : ०३८-५४०३९५
इमेल : snp.namche@gmail.com
वेबसाइट : www.snp.gov.np | www.sagarmathanationalpark.gov.np

मुद्रण : सिग्मा जनरल अफसेट प्रेस
सानेपा, ललितपुर
०१-५४५४०२९/५४५४५८०

दुई शब्द

शुस्मा राना
वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको अद्वितीय जैविक विविधताको संरक्षण, पर्यटन व्यवस्थापन तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको एकिकृत संरक्षण, व्यवस्थापन र मध्यवर्ती क्षेत्रको सामाजिक विकास कार्यलाई विद्यमान क्षमता तथा उपलब्ध साधन र स्रोतको परिचालन मार्फत सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट आ.व. २०८०-२०८१ मा विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका छन्।

पछिल्लो समयमा कस्तुरी मृग, हाव्रे, हिउँ चितुवा लगायतका वन्यजन्तुको चोरीशिकार नियन्त्रणमा उल्लेख्य उपलब्धि हासिल हुदै आएको छ भने सरोकारवालाहरुसंगको समन्वय र सहकार्यमा समग्र जैविक विविधता संरक्षण कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडि वढाइएको छ।

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट आ.व. २०८०-२०८१ मा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरुलाई समेटेर वार्षिक प्रगति विवरण सहितको यो पुस्तिका तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ। यस पुस्तिका मार्फत सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट वर्षभरी गरिएका गतिविधिहरुलाई सर्वसाधारण एवं सरोकारवालाहरु समक्ष पुऱ्याई सार्वजनिककरण गर्दै सुशासन कायम होस् भन्ने उद्देश्यले विगतका वर्षहरुमा जस्तै यस वर्ष पनि यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ।

नेपालको पहिचान र गौरवको रुपमा परिचित यस सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको संरक्षण तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने अग्रजहरुलाई हार्दिक सम्मान तथा संरक्षण कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्षरुपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण संरक्षण प्रेमी, संस्था एवं व्यक्तिहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

यो पुस्तिका प्रकाशन गर्ने क्रममा विवरण संकलन गर्ने, तालिकीकरण गर्ने, तथ्यांक प्रशोधन गर्ने लगायत कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने यस कार्यालयका संरक्षण अधिकृत मनोज कुमार मण्डल, रेन्जर विवेक श्रेष्ठ, मंजित विष्ट लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै, कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/समूह, स्थानीय निकाय र रणशूर गुल्म तथा भवगवती प्रसाद गुल्म लगायत सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यस राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण कार्यमा सदैव महत्वपूर्ण सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

बिषयसूची

संक्षिप्त जानकारी १
१.१ निकुञ्जको स्थापना १
१.२ निकुञ्जको अवस्थिति १
१.४ मध्यवर्ती क्षेत्र २
१.३ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको भू-उपयोग २
१.५ निकुञ्जको विशेषता ३

निकुञ्जको संरक्षण ४
२.१ संरक्षणको इतिहास ४
२.२ निकुञ्ज प्रशासनको पोष्टहरु ४
२.३ नेपाली सेनाको सुरक्षा पोष्ट ४

वन्यजन्तु प्रजातिहरुको अवस्था ५
३.१ स्तनधारी जनावर ५
३.२ पंछी ५
३.३ घस्रिने तथा उभयचर ५

निकुञ्जको संरक्षणसँग आकर्षित हुने कानूनहरु ६

आ.व. २०८०/०८१ को बजेट तथा खर्च ७
५.१ बजेट तथा खर्चको स्थिति ७

संचालित कार्यक्रम ८
६.१. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना ८
६.२. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम) ११

विशिष्ट महानुभावहरुबाट निकुञ्ज भ्रमण १६
७.१. विशिष्ट महानुभावहरुबाट निकुञ्ज भ्रमण १६

संरक्षण सहयोगी संस्थाहरु १७
८.१. मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/उपभोक्ता समूह १७
८.२. मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह १७

पर्यटक तथा राजश्वको विवरण १८
९.१ पर्यटकको विवरण १८
९.२ राजश्वको विवरण १९

वन्यजन्तुको मृत्यु २०
१०.१ वन्यजन्तुको मृत्यु २०

मद्दाको विवरण २०
११.१ वन सम्बन्धी मुद्दा २०
११.२ वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दा २०

वन्यजन्तुबाट भएको क्षति तथा राहत वितरण २१
१२.१ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व २१
१२.२ राहत वितरण २२

अध्ययन अनुसन्धान २३

साहसिक पर्यटकीय गतिविधि २४

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना २५

अनुसूची २ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको सिमाना २६

अनुसूची ३ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजनाको कार्यक्रम तथा प्रगति २७

अनुसूची ४ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको कार्यक्रम तथा प्रगति २९

अनुसूची ५ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा हालसम्म तैनाथ गुल्महरुको विवरण ३१

अनुसूची ६ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको कार्यालय तथा पोष्टहरुको विवरण ३१

अनुसूची ७ List of Mammals recorded in Sagarmatha National Park and its Bufferzone ३२

अनुसूची ८ Checklist of the Birds of Sagarmatha National Park and its Bufferzone ३४

अनुसूची ९ List of Herpetofauna recorded in Sagarmatha National Park and its Bufferzone ४१

अनुसूची १० सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकको विवरण ४२

अनुसूची ११ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा उडान/अवतरण/होभरिङ भएका हेलिकप्टरको विवरण ४३

अनुसूची १२ आ.व. २०८०/०८१ मा संकलन भएको राजश्वको विवरण ४४

अनुसूची १३ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको विवरण ४५

अनुसूची १४ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको मासिक विवरण ५१

अनुसूची १५ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको विवरण ५१

अनुसूची १६ वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको क्षेत्र ५१

अनुसूची १७ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा प्रदान गरिएको वृत्तचित्र छाँयाङ्कन अनुमतिको विवरण ५२

अनुसूची १८ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरको विवरण ५४

अनुसूची १९ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विवरण ५६

अनुसूची २० सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका होटल/लज तथा चिया पसलहरुको विवरण ५६

अनुसूची २१ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कर्मचारी दरबन्दी विवरण ५७

अनुसूची २२ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा स्थापनाकालदेखि हालसम्मका वार्डेन/प्रमुख संरक्षण अधिकृत/वरिष्ठ संरक्षण अधिकृतहरुको विवरण ५८

अनुसूची २३ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको सांगठनिक संरचना ५९

संक्षिप्त जानकारी

१.१ निकुञ्जको स्थापना

सन् १९७३ मा तत्कालीन अधिराजकुमार ज्ञानेन्द्र शाहले खुम्बु क्षेत्रलाई राष्ट्रिय निकुञ्जको रूपमा स्थापना गर्न जर्मनीको बोनमा बसेको विश्व वन्यजन्तु कोषको बैठकमा पहिलो पटक आधिकारिक प्रतिबद्धता जनाएका थिए । यस क्षेत्रमा निकुञ्ज स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन १९७४ मा शुरु भएको थियो र उक्त कार्यमा न्यूजील्याण्ड सरकारको प्राविधिक सहयोग प्राप्त भएको थियो । वि.सं. २०३३ साल श्रावण ४ गते (तदानुसार सन् १९७६ जुलाई १९) राजपत्रमा सूचना प्रकाशित भई विधिवत रूपमा स्थापना भएको सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको एउटा महत्त्वपूर्ण संरक्षित क्षेत्र हो । यो राष्ट्रिय निकुञ्ज पूर्वी नेपालको सोलुखुम्बु जिल्ला अन्तर्गतका खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका वडा नं. २, ३, ४ र ५ को ११४८ वर्ग कि.मि. क्षेत्रमा फैलिएको छ । नेपालको संरक्षित क्षेत्र अन्तर्गत उच्च हिमाली क्षेत्रको पारिस्थितिकीय प्रणाली, महत्त्वपूर्ण जैविक विविधता साथै विश्वको सर्वोच शिखर सगरमाथा समेत समेटिएको यस राष्ट्रिय निकुञ्जलाई सन् १९७९ मा विश्व सम्पदा सूचीमा समावेश गरिएको छ । त्यसै गरी यस राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र अवस्थित गोक्यो तथा वरपरका तालहरू सन् २००७ मा अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वको सिमसार क्षेत्रको रूपमा रामसार सुचीमा सूचीकृत भएको छ ।

१.२ निकुञ्जको अवस्थिति

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कोशी प्रदेशको सोलुखुम्बु जिल्लाको उत्तरी भेग खुम्बु क्षेत्रमा पर्दछ । यो निकुञ्ज ८६° २८' देखि ८७° ०७' पूर्वी देशान्तर र २७° ४५'

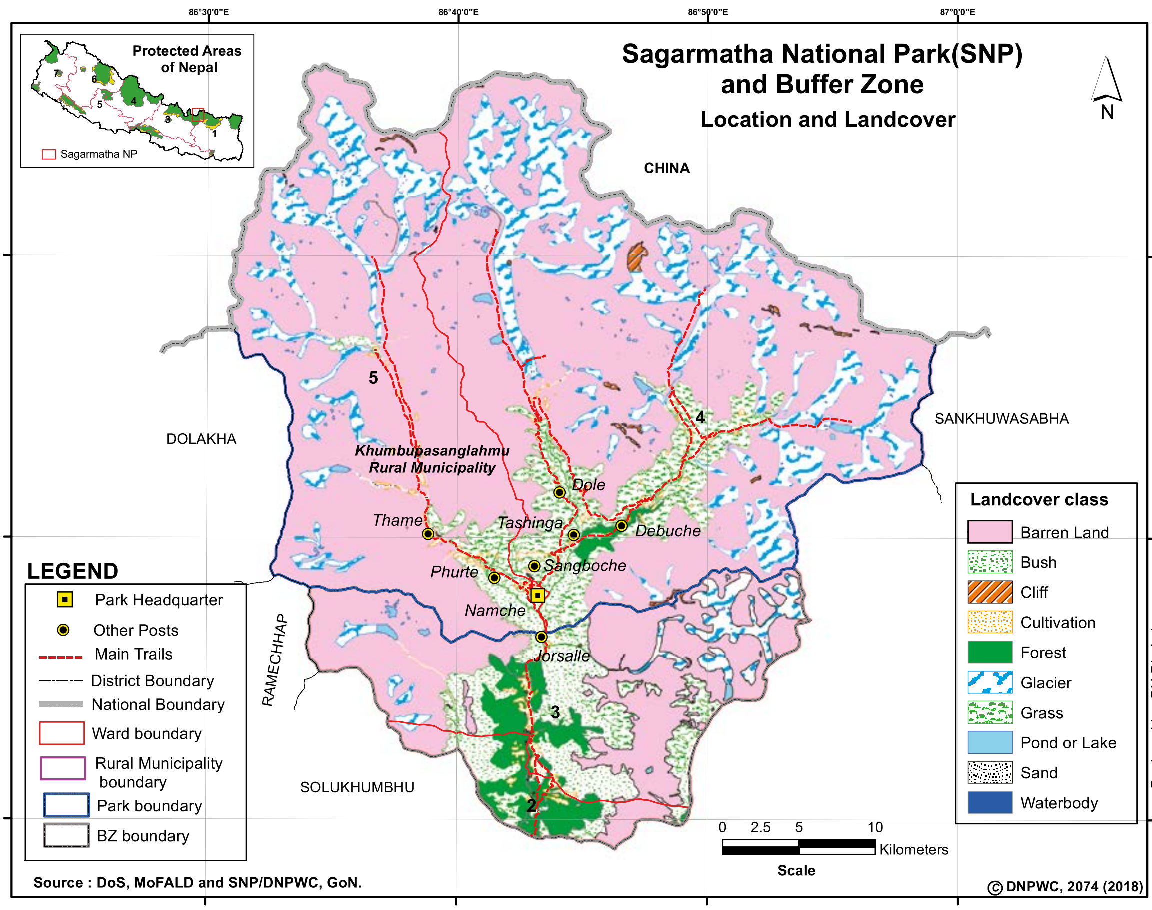

चित्र नं. १: सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको नक्सा

देखि २८° ०७' उत्तरी अक्षांशमा फैलिएको छ । यस निकुञ्जको पश्चिममा गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र, पूर्वमा मकालु-वरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज र उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिव्वतको क्वोमोलोङ्ग प्राकृतिक आरक्ष पर्दछ । खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिकाको वडा नं. २, ३, ४ र ५ (साविक खुम्जुङ, नाम्चे र चौरीखर्क गा.वि.स.) को भू-भागमा पर्ने यस निकुञ्ज क्षेत्र तथा यसको मध्यवर्ति क्षेत्रले सोलुखुम्बु जिल्लाको करिब ४५ प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ । सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय नाम्चेको मेण्डल्फु मा अवस्थित छ । सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना अनूसुची १ मा दिएको छ ।

१.३ सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको भू-उपयोग

क्र.सं.	भू-उपयोगको किसिम	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	प्रतिशत
१.	नाङ्गो पाखा	९३३.७४	६५.६१८
२.	हिमनदी	२३०.६६८	१६.२१०
३.	घाँसे मैदान	९७.३३३	६.८४०
४.	झाडी	८४.५२	५.९४०
५.	वन जंगल	४३.८२८	३.०८०
६.	चट्टान	४.८३८	०.३४०
७.	वस्ती तथा आवादी	१०.६७२	०.७५०
८.	ताल तथा पोखरी	९.२४९	०.६५०
९.	बालुवा	७.८२६	०.५५०
१०.	ज्ल क्षेत्र	०.२१३	०.०१५
११.	विमानस्थल	०.०९९६	०.००७

श्रोत : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग, २०१३

१.४ मध्यवर्ती क्षेत्र

जैविक विविधता संरक्षणमा स्थानीय समुदायको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्दै यसबाट प्राप्त हुने लाभमा सहभागी गराउने हेतुले नेपाल सरकारले १ जनवरी २००२ मा अन्तराष्ट्रिय पर्वतीय वर्षको अवसरमा सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज आसपासको २७५ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई समेटर वि.सं. २०५८ साल पौष १७ गते (तदानुसार सन् २००२ जनवरी १) राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गरिएको हो । यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा सोलुखुम्बु जिल्लाको खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका वडा नं. २, ३, ४ र ५ समेटिएका छन् । मध्यवर्ती क्षेत्रको सिमाना अनुसूची २ मा दिएको छ । सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेका गाउँवस्तीहरु समेत यसको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तरगत पर्दछन् । निकुञ्जको संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा स्थानीय समुदायलाई सहभागी गराउने नीति अनुरुप सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रका बासिन्दाहरूलाई ३ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत २८ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहमा आवद्ध गरिएको छ । मध्यवर्ती क्षेत्रमा संरक्षण र विकासका गतिविधिहरूलाई एकीकृत रूपमा अगाडि बढाउनका लागि नेतृत्व प्रदान गर्ने कार्यमा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति क्रियाशील रहेको छ । पछिल्लो तथ्यांक अनुसार यस मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिकाको वडा नं. २, ३, ४ र ५ मा रहेका घरधुरी र जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरुको विवरण अनुसूची १८ मा दिईएको छ ।

तालिका १: सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत रहेका घरधूरी जनसंख्या

क्र.सं.	निकुञ्जको नाम	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वडा. नं.	घरधुरी संख्या	जनसंख्या	कैफियत
१.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, नाम्चेबजार, सोलुखुम्बु	सोलुखुम्बु	खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका	२	५८०	२२६१	
				३	५२७	१७४०	
				४	५९१	२१५७	
				५	४३३	१४७७	
				जम्मा	**२१३१**	**७६३५**	

१.५ निकुञ्जको विशेषता

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज संसारकै उच्च स्थानमा अवस्थित एउटा महत्वपूर्ण निकुञ्ज हो । यस निकुञ्जमा विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा भएको हुँदा यसको छुट्टै सामरिक महत्व रहेको छ। सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा विश्वकै उच्च हिमाली क्षेत्रमा पाइने उच्च पारिस्थिकीय प्रणाली पाइन्छ । यो क्षेत्र पवित्र हिमालय भू-परिधि अन्तर्गत पर्ने जैविक विविधता संरक्षणको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण तथा संवेदनशील क्षेत्र हो जहाँ हिउँ चितुवा, कस्तुरी मृग, रेड पाण्डा लगायतका दुर्लभ वन्यजन्तुहरूको उपयुक्त बासस्थान रहेको छ। सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज युनेस्कोको विश्व सम्पदा सूचीमा सन् १९७९ मा सूचीकृत भइसकेको छ। यसैगरी सन् २००७ मा सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र अवस्थित गोक्यो तथा वरपरका तालहरूलाई समेटी रामसार क्षेत्र घोषणा भएको छ । यस निकुञ्जमा बार्षिक ५० को हाराहारीमा बढी विदेशी पर्यटकहरूले पदयात्रा एवं पर्वतारोहणका लागि भ्रमण गर्ने भएको हुँदा यस निकुञ्जलाई विश्व प्रसिद्ध पर्यटकीय गन्तब्यको रुपमा मानिन्छ। ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक महत्व बोकेका तेङबोचे तथा पाङबोचे लगायत अन्य खुम्जुङ र थामे गुम्बाहरु यस निकुञ्जभित्र पर्दछन् ।

निकुञ्जको संरक्षण

२.१ संरक्षणको इतिहास

निकुञ्जको स्थापना हुनु पूर्व यस क्षेत्रको वन, वन्यजन्तु तथा कृषि बालीको संरक्षण स्थानीय नावाहरुद्वारा गरिन्थ्यो। बि.सं.२०३३ सालमा सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको स्थापना भएपश्चात यस क्षेत्रको वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण निकुञ्ज प्रशासनबाट हुने गरेको थियो। जैविक विविधताको सुरक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले वि.सं. २०४७ साल श्रावण ३० गतेदेखि नेपाली सेनालाई वन्यजन्तु तथा वनक्षेत्रको सुरक्षाको लागि परिचालन गरिएको छ। यस निकुञ्जको जैविविधताको सुरक्षाको लागि बि. सं. २०४७ साल श्रावण ३० गतेदेखि हालसम्म १२ वटा गुल्महरु तैनाथ भई सुरक्षा कार्यमा खटिसकेका छन्।

हाल श्री भगवती प्रसाद गुल्मले गुल्म हेडक्वाटर नाम्चेबजार, थामे, फुंगीठाँगा, डोले, मन्जो र लुक्ला गरी जम्मा ६ वटा सुरक्षा पोष्टहरूबाट निकुञ्जको सुरक्षा गर्दै आएको छ। निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुहरूको चोरी शिकार, वन जंगलको विनाश लगायत राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन लगायत अन्य प्रचलित कानूनले निषेध गरेका गतिविधिहरू हुन नदिनको लागि निकुञ्जका कर्मचारीहरू तथा निकुञ्जको सुरक्षाका लागि खटिएका नेपाली सेनाहरूबाट नियमित गस्ती, निगरानी, कर्मचारी परिचालन, सूचना संकलन लगायत सुरक्षाको विभिन्न औजारहरको परिचालन गर्दै यस निकुञ्जको वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण गरिदै आइरहेको छ। नियमित गस्ती बाहेक अवस्था र स्थानको संवेदनशीलताको आधारमा बिशेष गस्तीहरू गर्ने गरिएको छ भने संवेदनशील क्षेत्रहरूमा स्विप तथा क्याम्पिङ्ग अपरेसनहरू संचालन गरिएको छ। यस निकुञ्जको सुरक्षाको लागि हालसम्म खटिएको गुल्मको विवरण अनुसूची ५ मा दिइएको छ।

२.२ निकुञ्ज प्रशासनको पोष्टहरू

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधताको सुरक्षाको लागि निकुञ्ज प्रशासनको कार्यालय अन्तर्गत २ वटा रेञ्जपोष्ट तथा ७ वटा पोष्टहरु रहेका छन्। निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका रेञ्जपोष्ट तथा पोष्टहरुको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

२.३ नेपाली सेनाको सुरक्षा पोष्ट

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको सुरक्षार्थ हालसम्म जम्मा १२ बटा गुल्महरु खटिएको छ। हाल यस निकुञ्जको सुरक्षाको लागि भगवती प्रसाद गुल्म तैनाथ रहेको छ। हालसम्म यस निकुञ्जको सुरक्षामा खटिएका गुल्महरुको विवरण अनुसूची ५ मा र निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको पोष्टहरुको विवरण अनुसूची ६ मा दिएको छ।

तालिका २ : सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका रेञ्जपोष्ट तथा पोष्टहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम	कार्यालय/रेञ्ज पोष्ट/पोष्ट	स्थान
१.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	कार्यालय	नाम्चेबजार
२.	खुम्जुङ् रेञ्जपोष्ट	रेञ्जपोष्ट	स्याङबोचे
३.	चौरीखर्क रेञ्जपोष्ट	रेञ्जपोष्ट	लुक्ला
४.	डोले पोष्ट	पोष्ट	डोले
५.	देबुचे पोष्ट	पोष्ट	देबुचे
६.	टाँसिङ्गा पोष्ट	पोष्ट	टासिङ्गा
७.	थामे पोष्ट	पोष्ट	थामे
८.	फुर्ते पोष्ट	पेष्ट	फुर्ते
९.	मञ्जो पोष्ट	पोष्ट	जोरसल्ले
१०.	कोङ्दे पोष्ट	पोष्ट	टोकटोक

वन्यजन्तु प्रजातिहरुको अवस्था

३.१ स्तनधारी जनावर

यस निकुञ्ज क्षेत्रमा झारल, थार, हिउँ चितुवा, कस्तुरी मृग, हाब्रे, व्वाँसो, डाँफे, मोनाल लगायतका दुर्लभ स्तनधारी वन्यजन्तु तथा पंछीका प्रजातिहरु पाइन्छन् । यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा ३७ प्रजातिका स्तनधारी वन्यजन्तु, २१९ प्रजातीका चरा, १४३ प्रजातीका घस्रने तथा उभयचरहरु पाइन्छन् । यस निकुञ्जको प्रजातिस्तरीय विविधता यस प्रकार रहेको छ ।

सन् २०१० मा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार निकुञ्जमा ४ वटा हिउँ चितुवा स्थायी रुपमा बसोबास गर्दै आएका छन् । आ.व. २०७४/०७५ मा गरिएको कस्तुरी मृगको अनुगमन अनुसार यस निकुञ्जमा हाल १८५ कस्तुरी मृग रहेको छ । त्यसैगरी आ.व. २०७८/७९ मा गरिएको झारल गणना अनुसार यस निकुञ्जमा ९५ वटा पोथी, ९० वटा भाले र ४९ वटा बच्चा र ३१ वटा लिङ्ग पहिचान हुन नसकेको गरी जम्मा २५७ वटा झारल रहेको अनुमान गरिएको छ । यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गतका सामुदायिक वन क्षेत्र दुर्लभ वन्यजन्तु हाब्रेको महत्वपूर्ण बासस्थान हो । सन् २०१२ मा गरिएको अध्ययन अनुसार निकुञ्जमा १०५ वटा हाब्रे रहेको अनुमान गरिएको छ । यस निकुञ्जमा पाइने स्तनधारी वन्यजन्तुको विस्तृत विवरण अनुसूची ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३.२ पंछी

सन् १९९० को दशकमा सञ्चालित Ornithological Survey ले सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा १९४ प्रजातिका चरा रेकर्ड गरेको थियो । सन् २०१५ को नोभेम्बरमा Black nacked Grebe (Podiceps nigricollis), Maroon-backed Accentor (Prunella immaculate), Tibetan Serin -Serinus tibetanus) गरी जम्मा ३ प्रजातिका चरा रेकर्ड गरेसंगै यस निकुञ्जमा कूल २१९ प्रजातिका चराहरु रहेको छ । निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा पाइने प्रमुख चराहरुमा डाँफे (Lophophorus impejanus), लरवान (Lerwa lerwa), चिलिमे (Ithaginis cruentus), टुङ्गा (Pyrhocorax pyrrhocorax), टेमु (Pyrrhocorax graculus) आदि हुन । सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा रेकर्ड गरिएका चराहरुको विवरण अनुसूची ८ मा उल्लेख गरिएको छ । चिलिमे (Ithaginis cruentus), रबिन लेकचरी (Prunella rubeculoides), सेतोकण्ठे खञ्जरी (Phoenicurus schisticeps), हिमाली ग्राण्डला (Grandala coelicolor) र तितुका प्रजाति जस्ता उच्च उचाईमा प्रजनन् गर्ने प्रजातिहरुका लागि यो निकुञ्ज महत्वपूर्ण रहेको छ । यस निकुञ्जमा रहेको ताल तलैया विशेष गरी गोक्यो क्षेत्र, आप्रवासी चरा प्रजातिको लागि बाँस बस्ने, घुमफिर गर्ने र चरन गर्ने स्थानको रुपमा लिन सकिन्छ ।

३.३ घस्रिने तथा उभयचर

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा १८ प्रजातिका सरिसृपहरु पाईन्छन् जसको विवरण अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ३ : निकुञ्जमा पाइने प्रजाति

प्राजाती किसिम	नेपालमा पाईने	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने	प्रतिशत
स्तनधारी	२०८	३७	१८
पंछी	८९६	२१९	२४
घस्रने तथा उभयचर	१४३	१८	१३

निकुञ्जको संरक्षणसँग आकर्षित हुने कानूनहरु

वन र वन्यजन्तुको संरक्षणसँग सम्बन्धित मौजुदा ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधि सम्बन्धी विवरणहरु बुँदागत रुपमा उल्लेख गरिएको छ ।

- नेपालको संविधान
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
- वन ऐन, २०७६
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०
- हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६
- वन नियमावली, २०७९
- वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण नियमावली,२०७६
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६
- वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८
- वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८०
- संरक्षित क्षेत्रभित्र भौतिक पूर्वधारहरु निर्माण एवं संचालन कार्यविधि, २०६५
- हिमाली तथा पहाडी संरक्षित क्षेत्रभित्र साहसिक पर्यटकीय सेवाहरु संचालन गर्ने सम्वन्धी कार्यविधि, २०६७
- सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र होटल, लज, चिया पसल संचालन कार्यविधि, २०७०
- संरक्षित क्षेत्र अनुसन्धान कार्यविधि, २०६९
- वन्यजन्तुको आखेटोपहार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- सुराकी परिचालन कार्यविधि, २०७२
- संरक्षित क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयारी कार्यविधि, २०७३
- संरक्षित क्षेत्र अनुसन्धान कार्यविधि, २०६९
- पूर्वाधार निर्माणको लागि जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- वन्यजन्तु वासस्थान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
- मध्यवर्ती क्षेत्र (उद्योग स्थापना र संचालन) मापदण्ड, २०८०
- वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८०

आ.व. २०८०/०८१ को बजेट तथा खर्च

५.१ बजेट तथा खर्चको स्थिति

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यलय अन्तर्गत आ.व. २०८०/०८१ मा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन) कार्यक्रम गरी २ वटा कार्यक्रमहरु संचालनमा रहेका थिए । उक्त कार्यक्रमहरुको लागि विनियोजित बजेट र खर्च निम्नानुसार रहेको छ ।

तलिका ४ : आ.व. २०८०/०८१ मा विनियोजित वजेट र खर्च

क्र.सं.	कार्यक्रम	बार्षिक वजेट (लाखमा)	खर्च (लाखमा)	प्रगति	
				भौतिक	वितिय
१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना	५८५.४३	४७३.८६	८५.२८%	८०.९४%
२	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम)	२९०.००	२८९.९७	१००%	९९.९९%

संचालित कार्यक्रम

आ.व. २०८०/२०८१ मा यस कार्यालयबाट निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम) आयोजनाबाट संचालन भएका मूख्य मूख्य क्रियाकलापलाई यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ । उपरोक्त अनुसारका कार्यक्रमहरु क्रमश : अनुसूची ३ र ४ मा संलग्न गरिएको छ ।

६.१. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

रिटेनिङ वाल निर्माण

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको कोङ्दे पोष्ट, टोकटोकको भवनमा पहिरोको जोखिम रहेको थियो । पहिरोको जोखिमलाई न्युनिकरण गरी पोष्टमा कार्यरत कर्मचारी तथा पोष्ट भवनको सुरक्षाका लागि कोङ्दे पोष्ट, टोकटोकमा रिटेनिङ वाल निर्माण कार्य सम्पन्न गरियो ।

चित्र नं १ : रिटेनिङ वाल, टोकटोक

फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा प्लास्टिकजन्य फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनका लागि यस आ.व.मा २ वटा फोहोरमैला व्यवस्थापन खाडल निर्माण गरिएको थियो ।

चित्र नं.२ : फोहोरमैला व्यवस्थापन खाडल, नाम्चेबजार

भवन मर्मत

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मुख्यालय स्थित आवास भवन जीर्ण अवस्थामा रहेको र कर्मचारीलाई बस्ने स्थानको समेत अभाव भएका कारण कर्मचारी आवास भवनको मर्मत गरियो ।

चित्र नं.३ : कर्मचारी आवास भवन मर्मत, नाम्चेबजार

पोष्टमा सोलार जडान

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत भौगोलिक रुपमा विकट स्थानमा रहेका विद्युत प्रशारण लाइनले नजोडिएका टासिङ्गा पोष्टमा नियमित विद्युत आपूर्तिका लागि सोलार जडान गरिएको थियो ।

चित्र नं.४ : विद्युत आपूर्तिका लागि सोलार जडान, टासिङ्गा

सामुदायिक वन व्यवस्थापन तालिम

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत ९ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधकिारीहरुलाई निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रसंग सम्बन्धित ऐन, नियम तथा सामुदायिक वनको सम्बर्धन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम संचालन गरेको थियो ।

चित्र नं.५ : सामुदायिक वन व्यवस्थनपन तालिम, घाट

कर्मचारी तथा सेनालाई वन्यजन्तु उद्दार एवं ऐन नियम सम्बन्धी पूनर्ताजगी तालिम

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले निकुञ्ज सुरक्षार्थ खटिएको नेपाली सेनाका जवानहरुलाई जैविक विविधता संरक्षण, चोरी शिकारी नियन्त्रण, आखेटोपहार पहिचान तथा निकुञ्ज संग सम्बन्धित ऐन, नियम, निर्देशिकाहरु लगायतका बिषयवस्तुहरु समावेश गरी तालिम संचालन गरेको थियो ।

चित्र नं.६ : कर्मचारी तथा सेनालाई पूनर्ताजगी तालिम, नाम्चेबजार

स्विप/गस्ती परिचालन

जैविक विविधताको संरक्षण गर्न, वन पैदावार र वन्यजन्तुको चोरी शिकार न्यूनिकरण गर्न निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्र वनमा नियमित रुपमा निकुञ्ज प्रशासन तथा नेपाली सेनाको सहभागितामा संयुक्त स्विप गस्ती संचालन हुने गर्दछ । यस आ.व. यस निकुञ्जबाट निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रहरुमा स्विप अपरेशन तथा गस्ती कार्य गर्ने क्रममा निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको फोर्चे वन क्षेत्रबाट एक थान बन्दुक समेत बरामद गरिएको थियो ।

चित्र नं.७ : स्विप गस्ती, फोर्चे

चित्र नं.८ : स्विप गस्ती, गुरुङखर्क

संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार कार्यक्रम

जैविक विविधता संरक्षणमा जनसहभागिता जुटाउन प्रचारप्रसारको महत्वपूर्ण भूमिका रहने गर्दछ। स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका, तथा सूचनाका अन्य माध्यमहरुबाट समेत जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी सूचना तथा सन्देशहरु नियमित रुपमा संप्रेषण हुने गरेको छ ।

निकुञ्जमा रहेका वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्न यस आर्थिक वर्षमा तपसिल बमोजिमका प्रचार प्रसारका कार्यहरु सम्पन्न भएका छन् :

- स्थानीय एफ.एम. तथा पत्रपत्रिकाबाट जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी सूचनाको प्रचारप्रसार
- खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका स्थित बिभिन्न बिद्यालयहरुमा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी स्कूल कार्यक्रम
- बिभिन्न किसिमका प्रचारप्रसार सामाग्रीहरु उत्पादन, प्रकाशन तथा वितरण

दिवस तथा समारोह

निकुञ्ज स्थापना दिवस

चित्र नं.९ : निकुञ्ज स्थापना दिवस, नाम्चेबजार

२०८१ श्रावण ४ गते सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको ४८ औं स्थापना दिवस निकुञ्ज प्रशासन/नेपाली सेना/नेपाल प्रहरी/मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह, सरकारी तथा गैह्र सरकारी कार्यालय, विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितामा विविध संरक्षणमूलक कार्यक्रम संचालन गरी मनाईएको थियो । सोही अवसरमा निकुञ्ज संरक्षण तथा व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षणमा योगदान पुऱ्याउनुहुने विभिन्न व्यक्ति/निकाय तथा संस्थालाई सम्मान समेत गरिएको थियो ।

वन्यजन्तु सप्ताह तथा सिमसार दिवस

त्यसैगरी २०७८ बैशाख १ देखि ७ गतेसम्म २९ औं वन्यजन्तु सप्ताह स्थानीय संचार माध्यमबाट वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार, निकुञ्ज क्षेत्र सरसफाई, वनक्षेत्र नजिकका गाँउवस्तीमा संरक्षण सम्बन्धी सूचना तथा संन्देश संप्रेषण, गस्ती/पेट्रोलिङ जस्ता क्रियाकलाप संचालन गरी मनाईएको थियो । साथै मिति २०८०।११।१९गते विश्व सिमसार दिवस निकुञ्ज क्षेत्रमा सरसफाई तथा अन्तक्रिया कार्यक्रम गरी मनाइयो ।

चित्र नं.१० :वन्यजन्तु सप्ताह, नाम्चेबजार

चित्र नं.११ :विश्व सिमसार दिवस, नाम्चेबजार

६.२. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम)

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संसोधन २०४९ अनुसार मध्यवर्ती क्षेत्रको अवधारणा आएको हो । मध्यवर्ती क्षेत्रको मूख्य उद्देश्य निकुञ्ज वरिपरी बस्ने स्थानीय समुदायलाई निकुञ्जबाट प्राप्त लाभको न्यायोचित बाँडफाँड गर्ने तथा निकुञ्जको स्रोतमाथि परेको चापलाई कम गर्दै लैजाने रहेको छ । मध्यवर्ती क्षेत्रमा सम्बन्धीत मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति तथा समूहहरु मार्फत् जैविक विविधता संरक्षण, जिवीकोपार्जन, सामुदायिक बिकास निर्माण र संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन हुँदै आइरहेका छन् । मध्यवर्ती क्षेत्रमा सञ्चालित बिभिन्न कार्यक्रमहरुबाट मध्यवर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने २१३१ घरधुरीका ७६३५ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् ।

६.२.१. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम र बजेटको बाँडफाँड

आ.व.को निकुञ्जको जम्मा आम्दानीको ३०% देखि ५०% सम्मको रकम सम्वन्धित मध्यवर्ती क्षेत्रको समग्र विकासमा खर्च गर्नुपर्ने प्रावधान राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संसोधन, २०४९ मा रहेको छ । यसरी प्राप्त हुने रकमको बाँडफाँड तपसिल वमोजिमका शिर्षक र अनुपातको अधिनमा रही गर्नुपर्ने प्रावधान मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ ले व्यवस्था गरेको छ ।

क) सामुदायिक विकास - ३०%
ख) संरक्षण कार्यक्रम - ३०%
ग) आय आर्जन तथा सीप विकास कार्यक्रम - २०%
घ) संरक्षण शिक्षा कार्यक्रम - १०%
ङ) प्रशासनिक खर्च - १०%

सोही व्यवस्था अनुसार आ.व ०८०/०८१ मा मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम अन्तर्गत ३ वटा मध्वर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरुमा कार्यक्रमको बाँडफाँड गरी विविध क्रियाकलापहरु संचालन गरिएको थियो । मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम तथा बजेटको विवरण अनुसूची ४ मा संलग्न रहेको छ ।

६.२.२. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति

आ.व.२०८०/०८१ मा मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमका लागि रु २,९०,००,०००।- (दुई करोड नब्बे लाख रुपैंया मात्र) स्विकृत भई आएकोमा सामुदायिक बिकास, संरक्षण कार्यक्रम, आयआर्जन तथा सीप बिकास कार्यक्रम, संरक्षण शिक्षा तथा प्रशासनिक खर्च समेतका कार्यक्रम सम्पन्न गर्दा आर्थिक प्रगति ९९.९९% र भौतिक प्रगति १००% भएको छ ।

६.२.३. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट संचालित मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु

रेञ्जपोष्ट निर्माण

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको चौरीखर्क रेञ्जपोष्ट, लुक्लामा रेञ्जपोष्ट भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गरियो ।

चित्र नं.९ : रेञ्जपोष्ट भवन, लुक्ला

पदमार्ग सुधार/स्तरोन्नति

यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत रहेका पर्यटकीय पदमार्गहरुमा रहेका विभिन्न खोल्सीहरुमा पदयात्रीहरुलाई पदयात्रा गर्न सहज बनाउने उद्देश्यले निकुञ्ज अन्तर्गत विभिन्न ठाँउहरुमा पर्यटकीय पदमार्ग तथा गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मतका कार्य सम्पन्न गरियो ।

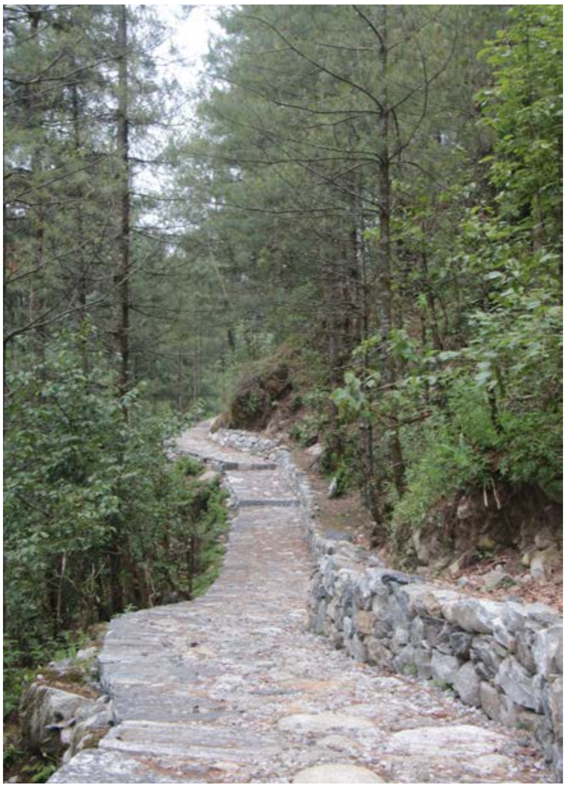

चित्र नं.१३ : पदमार्ग सुधार/स्तरोन्नति, तेका

चित्र नं.१४ : पदमार्ग सुधार/स्तरोन्नती, नाम्चेबजार

पहिरो/भू-क्षय नियन्त्रण

यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको थामे क्षेत्रमा पहिरो उच्च जोखिम रहेको हुँदा आ.व. २०८०।०८१ मा पहिरो नियन्त्रणका लागि थामेमा भु-क्षय/पहिरो रोकथामका लागि वाटर ड्रेन सिस्टम निर्माण कार्य सम्पन्न गरियो ।

चित्र नं.१५ : पहिरो/भू-क्षय नियन्त्रण, थामे

खुम्बु केनल सेन्टर जाने बाटो मर्मत

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेको सामुदायिक कुकुर व्यवस्थापन कार्य गर्नका लागि नाम्चे मध्यवर्ती क्षेत्रको पहलमा केनल सेन्टर स्थापना गरिएको छ। सो केनल सेन्टरसम्म जाने बाटोको मर्मत कार्य यस आ.व.मा सम्पन्न गरियो ।

चित्र नं. १६ : बाटो मर्मत, नाम्चेबजार

नाला ट्रस्ट ब्रिज निर्माण

यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत रहेका पर्यटकीय पदमार्गहरुमा रहेका विभिन्न खोल्सीहरुमा पदयात्रीहरुलाई पदयात्रा गर्न सहज बनाउने उद्देश्यले निकुञ्ज अन्तर्गत विभिन्न ठाँउहरुमा ट्रस्ट ब्रिज निर्माणका कार्य सम्पन्न गरियो ।

चित्र १७ : नाला तथा ट्रष्ट ब्रिज, फोर्चे

शौचालय निर्माण

यस आ.व. २०८०/०८१मा चौरीखर्क मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेको मञ्जो स्थित सामुदायिक भवनमा शौचालय निर्माणको कार्य सम्पन्न गरियो ।

चित्र १८ : सौचालय निर्माण, मञ्जो

रेलिङ्ग/तारबार निर्माण तथा व्यवस्थापन

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको थामे पोष्टमा कम्पाउण्ड वाल नरहेको हुनाले पोष्टमा कार्यरत कर्मचारीलाई वन्यजन्तु तथा विभिन्न अन्य खतरा रहेको थियो । वन्यजन्तुको खतरा तथा पोष्ट भवनलाई सुरक्षित राख्न कम्पाउन्ड लगाउने काम आवश्यक हुन्छ । सोही कुरालाई मध्यनजर गर्दै थामे पोष्टमा तारवार निर्माण तथा व्यवस्थापन कार्य गरी पोष्ट भवनको कम्पाउन्ड लगाउने कार्य सम्पन्न गरियो । साथै चौरीखर्क मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेका छुठावा देखि रोकम्बा क्षेत्रमा पदमार्गीहरुको सुरक्षका लागि जोखमियुक्त क्षेत्रहरुमा पदमार्ग छेउछाउ रेलिङ्ग निर्माणको कार्य समेत सम्पन्न भएको छ ।

चित्र नं. १९ : कम्पाउण्ड वाल निर्माण, थामे

चित्र नं. २० : रेलिङ्ग निर्माण, छुठावा देखि रोकम्बा

नर्सरी व्यवस्थापन तथा संचालन

यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका नाम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र तथा खुम्बियूल्हा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत संचालनमा रहेका नर्सरीहरुको व्यवस्थापन कार्य नियमित रुपमा हुँदै आईरहेको छ।

चित्र नं. २१ : नर्सरी व्यवस्थापन तथा संचालन, टासिङ्गा

चित्र नं. २२ : नर्सरी व्यवस्थापन तथा संचालन, फुर्ते

सोलार सिस्टम स्ट्रिट लाईट निर्माण

यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका विभिन्न पर्यटकीय पदमार्गमा पदयात्रीहरुलाई हिड्ने र विशेष गरी सामुदायिक कुकुर तथा वन्यजन्तुबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न चौरीखर्क मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत पर्ने विभिन्न स्थानहरुमा १२ तथा खुम्बियूल्हा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत पर्ने विभिन्न स्थानहरुमा १० वटा स्ट्रिट लाईट जडान कार्य गरियो।

चित्र नं २३ : सोलार सिस्टम स्ट्रिट लाईट निर्माण , खुम्बियूल्हा म.क्षे.उ.स.

चित्र नं २४ : सोलार सिस्टम स्ट्रिट लाईट निर्माण, छेप्लुङ्ग

संरक्षणका निम्ति CCTV क्यामेरा जडान

खुम्बु क्षेत्रमा घुम्न आउन सवै पर्यटकहरुको मुख्य वास बस्ने स्थान यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको नाम्चे बजार हुने गर्दछ। तसर्थ : यस क्षेत्रमा पदयात्राका लागि आउने पर्यटक तथा स्थानीयको सुरक्षाका लागि नाम्चे बजारको विभिन्न संवेदनशील स्थानहरुमा CCTV क्यामेरा जडान गर्ने कार्य सम्पन्न गरियो।

*चित्र नं २५ : **CCTV** क्यामेरा जडान, नाम्चेबजार*

महिला तथा युवा सीप विकास तालिम

खुम्बु क्षेत्रमा बसोवास गर्ने प्राय सवै वासिन्दा होटल व्यवसाय गर्ने गर्दछन् । अत : यस क्षेत्रको होटल व्यवसायलाई थप प्रभावकारी रुपले अगाडि बढाउन हुने गरी निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको ३ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति तथा २९ वटा उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरुलाई यस आ.व. २०८०/०८१मा कुक तालिम प्रदान गरियो भने खुम्बियूल्हा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गतका स्थानीयलाई फुड प्रडक्सन तथा कुक तालिम संचालन गरिएको थियो ।

कार्यालय तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम

मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता समूह तथा मध्यवर्ती क्षेत्र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरुलाई कार्यालयका लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत विल, भरपाईहरु तथा कागजातहरु व्यवस्थापन गर्न सहजता पुगोस् भन्ने हेतुले यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई लेखा व्यवस्थापन, कार्यालय व्यवस्थापन लगायतका तालिम संचालन गरिएको थियो ।

चित्र नं २६ : क्षमता अभिवृद्दि (कुक) तालिम, खुमजुङ्ग

चित्र नं २८ : कार्यालय तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम, चौरिखर्क

चित्र नं २७ : क्षमता अभिवृद्दि (कुक) तालिम, नाम्चेबजार

चित्र नं २९ : उद्घोषण तथा कार्यालय व्यवस्थापन तालिम, खुम्जुङ्ग

विशिष्ट महानुभावहरुबाट निकुञ्ज भ्रमण

७.१. विशिष्ट महानुभावहरुबाट निकुञ्ज भ्रमण

मिति २०८०।०८।०४ गते राष्ट्रिय सभाका राष्ट्रिय सरोकार तथा समन्वय समितिका माननीयज्यूहरुको टोलीले निकुञ्ज भम्रण गरी यहाँको विभिन्न समस्या तथा चुनौतीहरु बारेमा छलफल गर्नु भएको थियो भने राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण बिभागका महानिर्देशक श्री डा. सिन्धु प्रसाद ढुङ्गानाज्यूले मिति २०८१।०२।१६ गते यस निकुञ्ज भ्रमण गर्नु भएको थियो ।

चित्र नं.: ३०: राष्ट्रिय सभाका राष्ट्रिय सरोकार तथा समन्वय समितिबाट निकुञ्ज भ्रमण

चित्र नं. ३१ :राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशकज्यूबाट निकुञ्ज भ्रमण

संरक्षण सहयोगी संस्थाहरु

८.१. मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/उपभोक्ता समूह

निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका जनताको आवश्यकता अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालन गरी संरक्षणमा स्थानीय जनताको सहभागिता गराउने उद्देश्यले मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता समिति र उपभोक्ता समूह गठन गर्ने प्रावधान मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ मा रहेको छ । वि.सं २०५८ पौष १७ मा यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा भए पश्चात् प्राकृतिक स्रोतहरुको संरक्षण, सामुदायिक विकास तथा वन पैदावारको दिगो उपयोग गर्ने उद्देश्यले ३ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र २८ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहको गठन भएका छन् । मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट सोलुखुम्बु जिल्लाको खुम्बु पासाङ ल्हामु गाँउपालिकामा बसोबास गर्ने २१३१ घरधुरीका ७६३५ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् । यस निकुञ्ज अन्तर्गत गठन भएका समिति/समूहले मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट सामुदायिक विकास, प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण, आयआर्जन तथा सीप विकास र संरक्षण शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी जैविक विविधताको संरक्षण गर्नुका साथै स्थानीय समुदायको जिविकोपार्जनमा समेत महत्वपूर्ण टेवा पुर्‍याँउदै आईरहेको छ ।

८.२. मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह

मध्यवर्ती क्षेत्रमा बमोबास गर्ने स्थानीयलाई दैनिक आवश्यक पर्ने वन पैदावार विधिसम्मत रुपमा उपलब्ध गराउन र वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन, र सदुपयोग गर्नका लागि मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको गठन भई तिनै समूहहरुलाई मध्यवर्ती सामुदायिक वन हस्तान्तरण समेत भइसकेको छ । गत आ.व.सम्ममा यस निकुञ्ज अन्तर्गत ९ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण भएका थिए । यस निकुञ्ज अन्तर्गत हस्तान्तरित मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विवरण अनुसूची १९ मा संलग्न रहेको छ ।

पर्यटक तथा राजश्वको विवरण

५.१ पर्यटकको विवरण

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रुपमा परिचित रहँदै आएको छ । यस निकुञ्जमा मुख्यतया दुईवटा सिजनमा पर्यटकको चाप बढ्ने गर्दछ, असोज, कार्तिक, मङ्सिर र फाल्गुन, चैत्र, वैशाख । निकुञ्ज भ्रमणमा आउने पर्यटकहरुलाई नेपाली, सार्क मुलुकका र अन्य विदेशी मुलुकका गरी ३ समूहमा वर्गीकरण गरी मूल्य अभिवृद्धि कर सहित प्रतिव्यक्ति प्रति प्रवेश क्रमश: रु.१००, रु.१५०० र रु.३००० निकुञ्ज प्रवेश शुल्क लिने व्यवस्था नियमानुसार रहेको छ । सोही व्यवस्था अनुसार यस निकुञ्ज घुम्न आउने पर्यटकहरुका लागि सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको चौरीखर्क रेञ्जपोष्ट लुक्ला, मञ्जो पोष्ट जोरसल्ले र भृकुटीमण्डप काठमाण्डौंबाट प्रवेश अनुमति उपलब्ध हुदै आईरहेको छ । यस आ.व. मा नेपाली ७२४१ जना, सार्क मुलुकका ४०७७ जना र विदेशी ४४४४९ जना गरी कुल ५५७६७ जना पर्यटकले निकुञ्जको भ्रमण गरेका थिए । आ.व. २०८०/८१ मा यस निकुञ्जमा आएका पर्यटकहरुमध्ये सबैभन्दा बढी (१३३४८ जना) कार्त्तिक महिनामा र सबैभन्दा कम (२८८ जना) श्रावण महिनामा आएका थिए । त्यसैगरी यस निकुञ्जमा भ्रमण गर्न आएका पर्यटकहरु मध्ये २०१३८ (३६.११ %) महिला र ३५६२९ (६४ %) पुरुष रहेका छन । आ.व. २०८०/८१ मा यस निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकको विस्तृत विवरण अनुसुची १० मा उल्लेख गरिएको छ ।

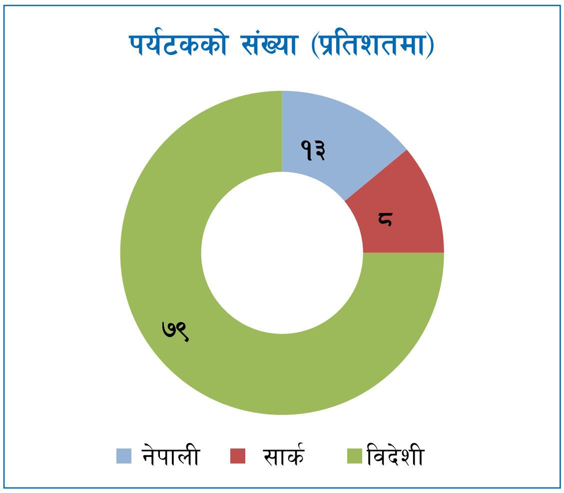

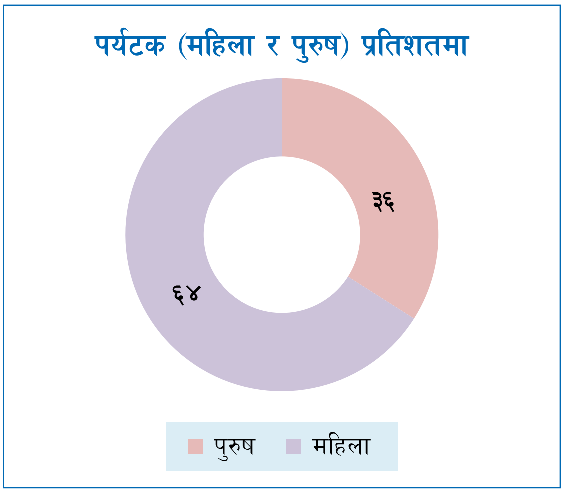

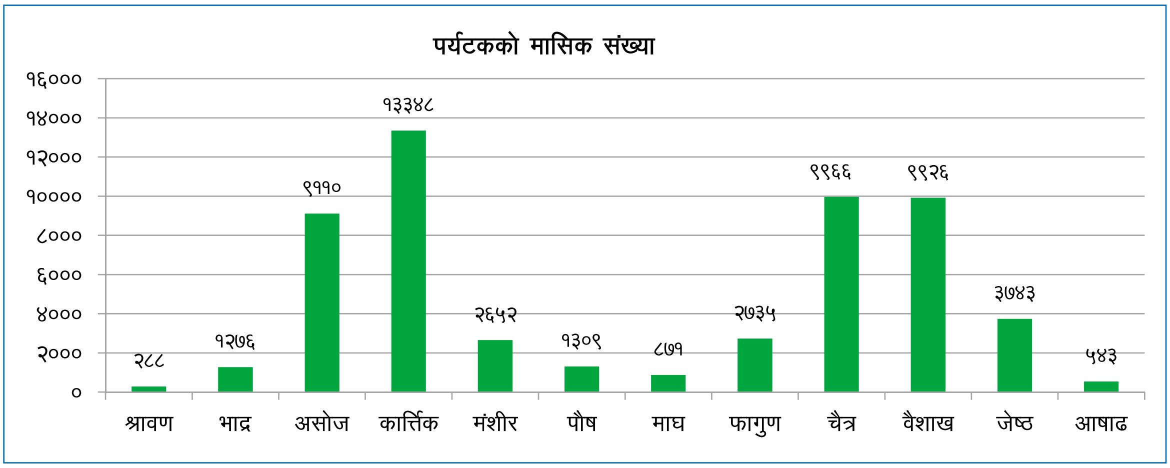

चित्र नं ३४ : पर्यटकको संख्या

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा आ.व.२०७१/७२ देखि २०८०/८१ सम्मको पर्यटकको संख्या र संकलित राजश्वको विवरण तलको चित्रमा देखाइएको छ ।

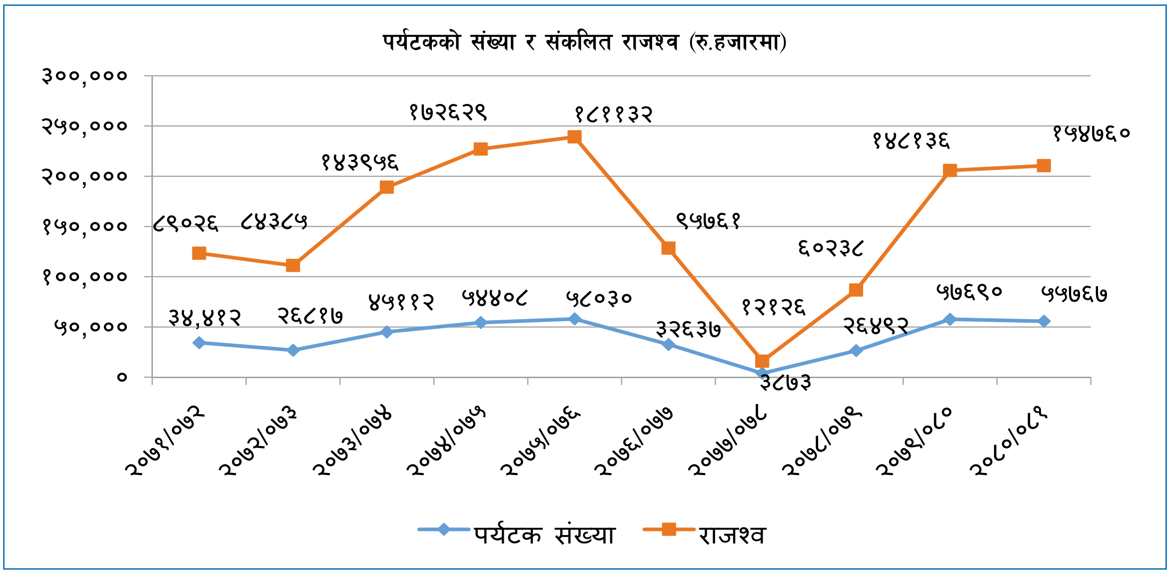

चित्र नं ३५ : पर्यटकको संख्या र संकलित राजश्व

५.२ राजश्वको विवरण

यस राष्ट्रिय निकुञ्जको राजश्व आम्दानीको मूख्य स्रोत पर्यटकको प्रवेश शुल्क, हेलिकप्टर उडान/अवतरण तथा होभरिङ् रहेको छ। राजश्वका अन्य श्रोतमा ढुङ्गा, बालुवा तथा काठको संकलन अनुमति समेत रहेको छ। आ.व. २०८०/८१ मा यस कार्यालयले विभिन्न शिर्षकबाट जम्मा रु. १५,४७,६०,५६६.२।०० (पन्द्र करोड सत्चालीस लाख साठी हजार पांच सय छैसट्ठी रुपैया बीस पैसा मात्र) राजश्व संकलन भएको थियो। संकलित राजश्वको विवरण अनुसूची १२ मा उल्लेख गरिएको छ।

वन्यजन्तुको मृत्यु

१०.१ वन्यजन्तुको मृत्यु

यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुको मृत्यु प्राय प्राकृतिक कारणले हुने गरेको छ कहिले काही अप्राकृतिक कारण जस्तै भुस्याहा कुकुरको टोकाई र अन्य वन्यजन्तुको आक्रमणले गर्दा पनि वन्यजन्तुको मृत्यु हुने गरेको छ । यस आ.व.मा यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा विभिन्न कारणले निम्नानुसारका ८ वटा वन्यजन्तुको मृत्यु भएको थियो ।

तालिका नं. ५: वन्यजन्तुको मृत्यु

क्र.सं.	मिति	वन्यजन्तु	स्थान	लिङ्ग	उमेर		कारण
					वयस्क	बच्चा	
१	२०८०/०४/२४	झारल	थामे खोला	भाले	✓		प्राकृतिक
२	२०८०/०४/२५	झारल	फुर्ते	भाले	✓		प्राकृतिक
३	२०८०/०५/११	झारल	फुर्ते	भाले	✓		प्राकृतिक
४	२०८०/०७/१३	झारल	गुरुङ खर्क	भाले	✓		चितुवाको आक्रमण
५	२०८०/११/१०	रतुवा मृग	लुक्ला	भाले	✓		भुस्याहा कुकुरको आक्रमण
६	२०८०/११/२८	कस्तुरी मृग	फुङ्गिठाना	पोथी		✓	प्राकृतिक
७	२०८०/११/३०	रतुवा मृग	सुर्के	भाले	✓		भुस्याहा कुकुरको आक्रमण
८	२०८०/१२/१२	झारल	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका -३		✓		प्राकृतिक

मुद्दाको विवरण

११.१ वन सम्बन्धी मुद्दा

यस आ.व. मा यस कार्यालयमा वन सम्बन्धी कुनै पनि मुद्धा दायर भएन ।

११.२ वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दा

यस निकुञ्ज कार्यालयमा गत आ.व. २०७९/०८० मा वन्यजन्तु सम्बन्धी १ वटा मुद्दा दायर भएको थियो । सो वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दा यस आ.व. २०८०/०८१ मा फैसला भएको छ । आ.व. २०८०/०८१ मा यस कार्यालयमा वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी कुनै पनि मुद्दा दायर भएनन् । हाल यस कार्यालयमा वन वा वन्यजन्तु सम्बन्धी कुनैपनि मुद्दा मौज्दात रहेको छैन ।

तालिका नं. ६: वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको विवरण

क्र.सं	मुद्दाको नाम	स्थान	मिति	वरामद चिज, वस्तु	मुद्दा दायर मिति	प्रतिवादी संख्या	मुद्दाको अवस्था
१.	अनाधिकृत रुपमा हातहतियार लिई निकुञ्ज प्रवेश गरेको	खुम्बु पासाङल्हामु गा.पा.वडा नं.२ (शेर्पा मध्यवर्ती सामुदायिक वन)	२०७९/१०/०७	गुल्ली २ वटा, पासो ५ वटा, खुकुरी २ वटा	२०७९/११/१७	२ जना	फैसला भएको

वन्यजन्तुबाट भएको क्षति तथा राहत वितरण

१२.१ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका वन्यजन्तुहरु (चितुवा, भालु, जंगली कुकुर, ब्वाँसो) आदि प्राकृतिक वासस्थानबाट बाहिर निस्किएर मानव बस्तीमा प्रवेश गरी स्थानीयवासीको जनधन र पशु चौपायाको क्षति गर्ने गरेका छन्। निकुञ्जको कोर क्षेत्रमा रहेका मानवीय वस्तीहरु थामे, फुर्ते, स्याङबोचे, फोर्चे, फेरिचे आदि क्षेत्रमा वन्यजन्तुले स्थानीयले पालन गर्दै आएका पशुधनको क्षति गर्ने गरेको छ। ब्वाँसो, चितुवा, भालु, जंगली कुकुर आदि वन्यजन्तुले याँक, नाँक, जोक्पे, चौरीगाई, खच्चड आदिलाई क्षति गर्ने गरेको छ। आ.व. २०८०/०८१ मा यस निकुञ्जको जंगल क्षेत्रबाट वस्तीमा निस्किएका वन्यजन्तुले स्थानीय वासिन्दाले पालन गरेका चौरीगाई, याँक, नाँक, जोक्पे, खच्चड जस्ता २१७ वटा पशुधन क्षति गरेको थियो । आ.व. २०८०/०८१ वन्यजन्तुबाट पशुधनमा भएको क्षतिको विस्तृत विवरण अनुसूची १३ मा र मासिक विवरण अनुसूची १४ मा उल्लेख गरिएको छ।

यस निकुञ्ज तथा डिभिजन वा कार्यालयको कार्यक्षेत्र भित्र विगत ६ (आ.व.२०७५/०७६ देखि आ.व. २०८०/०८१ सम्म) बर्षमा मानव वन्यवन्तु द्वन्द्वका १४३३ वटा घटनाहरु भएका थिए जसको राहत स्वरुप रु.४ करोड ६८ लाख २ हजार रकम वितरण

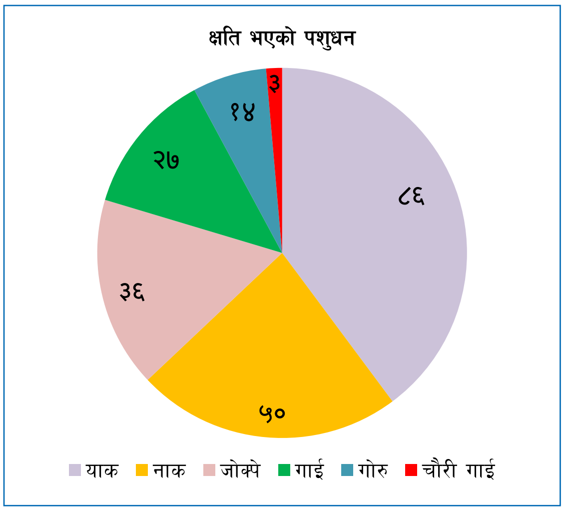

चित्र नं. ३६: क्षति भएको पशुधन

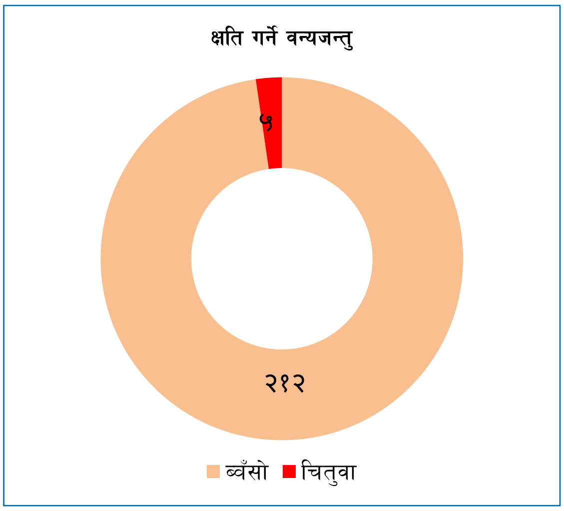

चित्र नं. ३७: क्षति गर्ने घटनामा संलग्न वन्यजन्तु

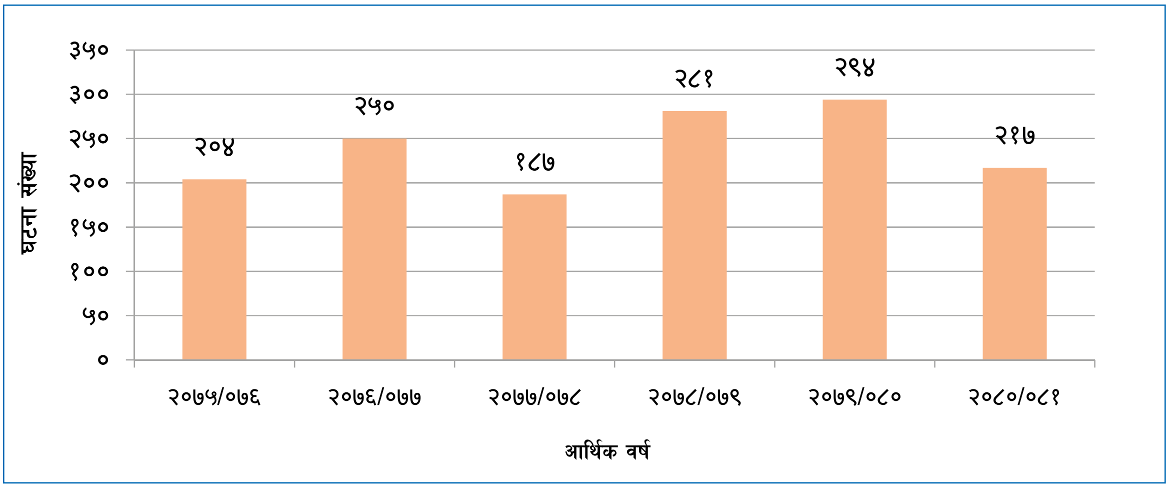

चित्र नं. ३८ : मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको घटना संख्या

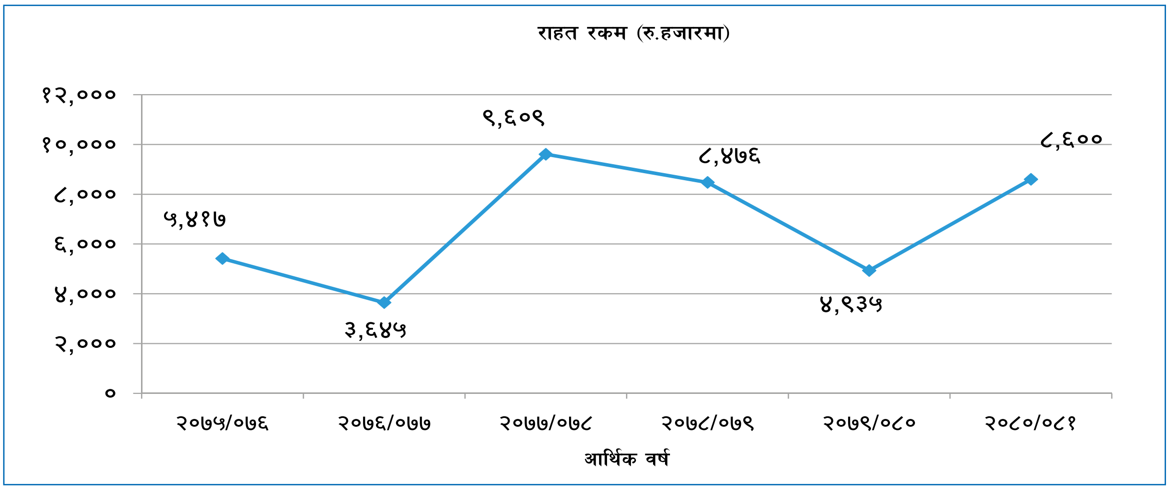

चित्र नं. ३९ : मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वमा वितरित राहत रहम

भइसकेको छ। आ.व.२०७५/०७६ देखि आ.व. २०८०/०८१ सम्म घटेका मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको घटना र वितरण गरिएको राहत रकमलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

१२.२ राहत वितरण

वन्यजन्तुले मानव वस्तीमा आएर मानवीय, पशुधन, अन्नवाली, भण्डारण गरेको अन्न, घर/गोठको क्षति गरेको अवस्थामा क्षतिको राहत उपलब्ध गराउन सकिने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। यस निकुञ्जका वन क्षेत्रबाट बाहिर आएका वन्यजन्तुले उपरोक्तानुसार क्षति गरेको अवस्थामा विगतका बर्षहरुमा जस्तै यस आ.व. पनि यस कार्यालयबाट वन्यजन्तुबाट क्षति भएको मानवीय र पशुधनको क्षतिको लागि राहत रकम उपलब्ध गराइएको छ। यस आ.व. मा यस निकुञ्ज क्षेत्रमा वन्यजन्तुले याँक, नाक, गाई, चौरीगाई, जोक्पे र गोरु गरी जम्मा २१७ वटा पशुधनको क्षति गरेको थियो र सो क्षति वापत् रु.४०५०,०००।०० (चालीस लाख पचास हजार) राहत रकम उपलब्ध गराइएको थियो। त्यसैगरी आ.व. २०७९/०८० मा यस निकुञ्ज क्षेत्रमा वन्यजन्तुले क्षति गरेका १३५ वटा पशुधन र डिभिजन वन कार्यालय, सोलुखुम्बुको कार्य क्षेत्रभित्र वन्यजन्तुले १ जना मानिसलाई सख्त घाइते बनाएकोले निजको औषधि उपचारको समेतको राहत रकम यसै आ.व.२०८०/०८१ मा उपलब्ध गराइएको थियो। यसरी यस आ.व.मा जम्मा ३५२ (आ.व.२०७९/०८० को १३५ र आ.व. २०८०/०८१ को २१७ गरी) वटा पशुधनको क्षति वापत् रु.८४,००,०००।० (चौरासी लाख) र १ जना मानिस सख्त घाइतेको राहत वापत् रु.२,००,०००।०० (दुई लाख) समेत गरी जम्मा रु.८६,००,०००।०० (छयासी लाख) मात्र राहत रकम उपलब्ध गराइएको थियो। आ.व. २०८०/०८१ मा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको विवरण अनुसूची १५ र १६ मा उल्लेख गरिएको छ।

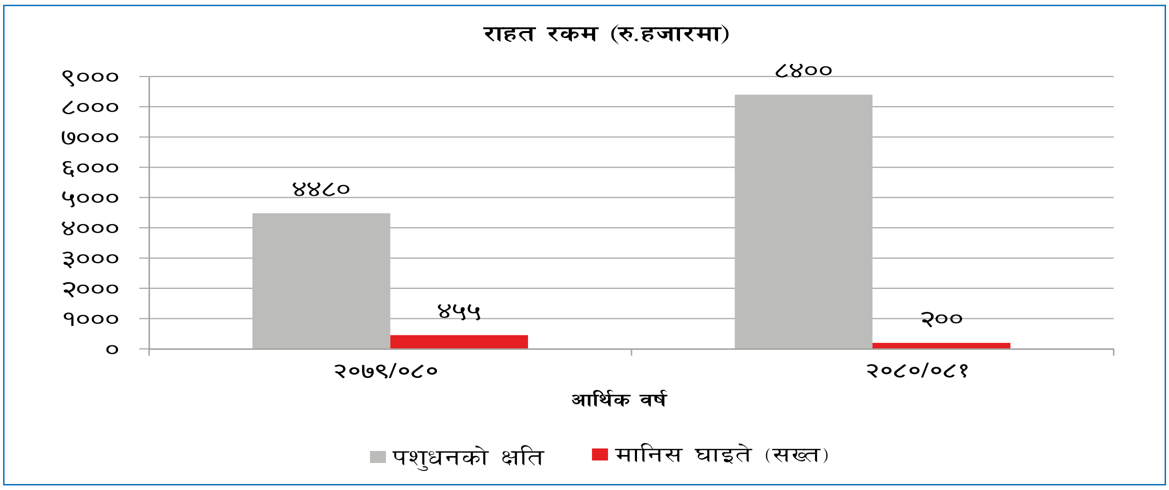

चित्र नं. ४० : वितरण गरिएको राहत रकम

अध्ययन अनुसन्धान

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज जैविक विविधताको अध्ययनको लागि एउटा खुल्ला विश्वविद्यालय हो । विभिन्न वन्यजन्तु, वनस्पति, ताल तलैया, पारिस्थिकीय प्रणाली को बारेमा अध्ययन गर्न यहाँ विश्वभरिबाट विद्यार्थीहरु आउने गरेका छन् । यसरी गरिएका अध्ययन तथा अनुसन्धानको निचोड यस निकुञ्जको व्यवस्थापनमा थप प्रभावकारी समेत रहदै आएको छ । यसै सन्दर्भमा यस आ.व.मा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागबाट अनुमति लिएर विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाहरुबाट यस सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा निम्नानुसारको अध्ययन अनुसन्धान कार्य सम्पन्न भएका छन ।

तालिका नं. ७ : अध्ययन/अनुसन्धानको विवरण

क्र.सं.	अनुसन्धानकर्ताको नाम	अनुसन्धानको विषय	सम्बन्धित संस्था	अध्ययन अवधि
१	सालिकराम सिग्देल	Impact of Climate Change on Alpine Plant Communities in Nepal Himalayas	Institute of Tibetan Plateau Research, Chinese Acadamy of Sciences, Beijing, China	2023-1-3 देखि 2024-10-2
२	Teiji Wantanabe	Transformation of Mountain Society by Trekking Tourism Development : A Case Study in Sagarmatha National Park, Nepal	Hokkaido University, Faculty of Environmental Earth Science	2023/10/01 देखि 2023/12/30
३		Cryospheric Research in Everest Region	Cental Department of Hydrology and Metrology, Trivuwan University, Kirtipur, Kathmandu	2023/11/19 देखि 2024/09/02
४		Wetland and Climate Change: Assessing Status and Conservation Value of Wetlands of International Importance in Altitudinal Gradient of Eastern Nepal	Central Department of Botany, Tribhuwan University, Kirtipur, Kathmandu	2080/01/06 देखि 2081/01/05
५	नरेश कुशी	A Non-Invasive Assessment of Density, Diet and Distribution of Himalayan Wolves in Nepal.	Inland Norway University of Applied Science, Norway	2024/04/29 देखि 202409/30/
६	Kirsten Ngaire Nicolson	Ground Water, The Environment and Geo-Physics in Sagarmatha National Park	Department of Environment, Geology and Natural Resources, Ball State University/Kathmandu University	2081/01/28 देखि 2082/01/24

साहसिक पर्यटकीय गतिविधि

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पदयात्रा र हिमाल आरोहणका साथसाथै स्काई डाभिङ, माउण्टेन बाईकिङ, म्याराथुन दौड जस्ता साहसिक पर्यटकीय गतिविधिहरु समेत हुने गरेको छ । हिमाली तथा पहाडी संरक्षित क्षेत्रभित्र सहासिक पर्यटकीय गतिविधिहरु संचालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०६७ मा तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरे पश्चात यस निकुञ्जबाट यस्ता गतिविधि संचालन गर्न अनुमति उपलब्ध गराउदै आइरहेको छ । आ.व. २०८०/०८१ मा यस किसिमका गतिविधि संचालनका लागि लागि निम्नानुसारका १० व्यक्ति/संस्थालाई अनुमति प्रदान गरिएको थियो ।

तालिका नं. ८: साहसिक गतिविधिको विवरण

क्र.सं	कम्पनि/व्यक्तिको नाम	क्रियाकलाप	अवधि
१.	Everest Recreation Pvt.Ltd.	स्काई डाईभिङ	२०८०/०६/०५ देखि २०८०/०६/१०
२.	Elite Skydiving Pvt.Ltd.	स्काई डाईभिङ	२०२३/१०/२७ देखि २०२३/११/५
३.	HIMALAYAN Skydive Pvt.Ltd.	स्काई डाईभिङ	२०२३/११/१ देखि २०२३/११/२०
४.	Everest Skydive Pvt.Ltd.	स्काई डाईभिङ	२०२३/११/८ देखि २०२३/११/२५
५.	Yatra Himalaya Adventure Pvt.Ltd	स्नोबोटिङ	२०२३/११/११ देखि २०२३/११/१७
६.	खुम्बु क्लाइम्बिङ सेन्टर	पर्वतारोहण तालिम	२०२३/११/०१ देखि २०२४/१/२९
७.	MICHELE DONDI/MARCELLO UGAZIO	माउण्टेन वाईकिङ	२०८१/१०/०६ देखि २०८१/०१/२५
८.	Himalaya Expedition	म्याराथुन दौड	२०८१/०१/२० देखि २०८१/०२/१६
९.	Himalayan Trail Running Pvt. Ltd.	म्याराथुन दौड	२०८१/०१/२३ देखि २०८१/०१/२८
१०.	मिङ्मा ग्याल्जेन शेर्पा	माउण्टेन वाईकिङ	२०८१/०१/२७ देखि २०८१/०३/०१

अनुसूची -१

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना

नेपाल राजपत्र भाग ३
श्री ५ को सरकार
वन मन्त्रालयको सूचना

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले सगरमाथा अञ्चल सोलुखुम्बु जिल्लामा पर्ने देहाय बमोजिम चार किल्ला भित्रको क्षेत्रलाई "सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज" घोषित गरेको छ ।

पूर्व : मिङवोला भञ्ज्याङ -(पास), आम्फुलाप्सा भञ्ज्याङ –(पास), चोपोलु हिमाल, ल्होत्सेसार हिमाल ।

पश्चिम : पिगफेरागोसार, तासीलाप्सा भञ्ज्याङ -पास), टाङ्गीरागी हिमाल, मेन्लुङला भञ्ज्याङ –(पास) ।

उत्तर : ल्होत्सेसार हिमाल, सगरमाथा (माउण्ट एभरेष्ट), नेपाल-चीन (तिब्बत) सिमाना हुँदै नाङपाला भञ्ज्याङ –(पास) ।

दक्षिण : मिङवोला भञ्ज्याङ -पास), काङटाइगा हिमाल, तामासेर्कु हिमाल, लुक्लानाम्चेबजार जाने बाटो पार गरी कोङडेरी हिमाल हुँदै पिगफेरागोसारसम्म ।

उपर्युक्त सिमाना (किल्ला) को बिस्तृत विवरण निम्न बमोजिम छ :

पूर्व : मिङवोला भञ्ज्याङ -पास) बाट उत्तर पूर्वतर्फ हिमालको शिरै शिर हुँदै पानी ढलोको उत्तरी भाग भित्र पार्दै आम्फुलाप्सा भञ्ज्याङ -पास) सम्म र त्यहाँबाट पूर्व पानी ढलोको उत्तरी भाग भित्र पार्दै चोपोलु हिमालको टुप्पासम्म र त्यहाँबाट उत्तरतर्फ पानी ढलोको पश्चिमी भाग भित्र पार्दै पेथाङ हिमालको टुप्पासम्म र त्यहाँबाट पश्चिम पानीढलोको दक्षिण भाग भित्र पार्दै ल्होत्सेसार हिमालको टुप्पा सम्म ।

उत्तर : ल्होत्सेसार हिमालबाट उत्तर पश्चिम हुँदै सगरमाथाको चुचुरासम्म र त्यहाँबाट पश्चिम नेपाल-चीन (तिब्बत) सिमाना हुँदै नाङपाला भञ्ज्याङ -पास) सम्म । यस सिमानामा पर्ने हिमाल श्रृखलामा पानीढलोको दक्षिण भाग राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र पर्दछ ।

पश्चिम : नाङपाला भञ्ज्याङ -पास) बाट दक्षिण पूर्व पानीढलोको पूर्वी भाग भित्र पार्दै हिमालको शिरै शिर हुँदै दक्षिणतर्फ मेनलुङला भञ्ज्याङ -पास) सम्म र त्यहाँबाट दक्षिण पानीढलोको पश्चिमी भाग भित्र पार्दै हिमालको शिरै शिर हुँदै टाँङ्गीरागी हिमालको टुप्पोसम्म र त्यहाँबाट पनि दक्षिणतर्फ पानीढलोको पश्चिमी भाग भित्र पार्दै तासीलाप्सा भञ्ज्याङ -पास) पार गरी पिगफेरागोंसारहिमालको टुप्पासम्म ।

दक्षिण : पिगफेरागोसार हिमालको टुप्पो बाट पूर्वतर्फ पानीढलोको उत्तरी भाग भित्र पार्दै हिमालको शिरै शिर हुँदै टेङफाङबोचे हिमालको टुप्पासम्म । त्यहाँबाट पनि पूर्व पानीढलोको उत्तरी भाग भित्र पार्दै कोङडेरी हिमालको टुप्पोसम्म र त्यहाँबाट दक्षिण पूर्व पानीढलोको उत्तरी भाग भित्र पार्दै हिमालको टुप्पा हुँदै मिङवोला भञ्ज्याङ -पास) सम्म ।

द्रष्टव्य : उपर्युक्त चारकिल्ला भित्रपर्ने जोरसल्ले, ताबोथ, घुम्वडा, नाम्चेबजार, स्याङबोचे, खुण्डे, खुम्जुङ, टासिङ्गा, फुङकीटाङ्गा, टयाङबोचे, डिबोचे ,मिलिङ्गो, थाङबोचे, ताबोचे, मिङवो, राला, साम्शो, ओग्मा, सुरोओग, साम्सोचोपा, सुरोटेङ, तुबोनाओग्मा, साम्बुर, जोङला, डुग्ला, फुलुङकार्पो, डुसा, लोबुचे, गोरक्षेप, फेरिचे, डिङबोचे, सान्जा, बिब्रे, छुकुङ्ग, नाकरजोङ्ग, फोर्त्से, किनार, थोरे, सोमओग, नाला, शोसुङ्ग, गोकियो, लोङ्गपोङ्गा, पाङका, माछेरमा, लुजा, लाफामा, डोले, गेले, टोङवा, गोङला, मेण्डे, लाउडो, थामो, थोग्दे, पारे, साम्डे, थामे, थामेगोम्पा, टेङवो, ओर्त्से, आर्थे, चुले, सोङजो, जिम्को, लुनाक र नाङपाईघाटाया गाउँहरू र उक्त गाउँहरूले चर्चेका आवादीलाई राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्रबाहिर पारिएको छ ।

आज्ञाले,
अच्युतबहादुर राजभण्डारी
श्री ५ को सरकारको सचिव

अनुसूची -२

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको सिमाना

नेपाल राजपत्र भाग ३
खण्ड ५१-काठमाण्डौ, पुस १७ गते २०५८ साल (अतिरिक्ताङ्क ५९)
श्री ५ को सरकार
वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको सूचना

श्री ५ को सरकारले राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३ क. को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सोलुखुम्बु जिल्लाको चौरीखर्क गाउँ विकास समितिको सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज र मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रभित्र परेका भ-भाग बाहेकका सम्पूर्ण क्षेत्र र खण्ड २६, संख्या १४, मिति २०३३ साल साउन ४ गतेको नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषित गर्ने सम्बन्धी वन मन्त्रालयको सूचनामा उल्लेख भए अनुसार उक्त राष्ट्रिय निकुञ्जको चारकिल्ला भित्र परेका तर राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र बाहिर पारिएका जोरसल्ले, ताबोथ, घुम्वडा, नाम्चेबजार, स्याङबोचे, खुण्डे, खुम्जुङ, टासिङ्गा, फुङकीटाङ्गा, टयाङबोचे, डिबो चे, मिलिङ्गो, थाङबोचे, ताबोचे, मिङबो, राला, शाम्शो, ओग्मा, सुरोओग, साम्सोचोपा, सुराटेङ, तुवोनाओग्मा, साम्बुर, जोङला, डुग्ला, फुलुङकार्पो, डुसा, लोबुचे, गोरक्षेप, फेरिचे, डिङबोचे, सान्जा, बिब्रे, छुकुङ, नाकरजोङ्ग, फोर्त्से, किनार, थोरे, सोमओग, नाला, शोसुङ्ग, गोकियो, लोङ्गपोङ्गा, पाङका, माछेरामा, लुजा, लाफ्रामा, डोले, गेले, टोङवा, गोङला, मेण्डे, लाउडो, थामो, थोग्दे, पारे, साम्डे, थामे, थामेगोम्पा, टेङवो, ओर्त्से, आर्थे, चुले, सोङजो, जिम्को, लुनाक र नाङपाईघाटाया गाउँहरू र उक्त गाउँहरूले चर्चेका आवादीलाई सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र तोकेको छ ।

आज्ञाले,
मधु प्रसाद रेग्मी
उपसचिव, (कानून)

अनुसूची -३

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजनाको कार्यक्रम तथा प्रगति

(लाखमा)

क.स.	क्रियाकलापको बिबरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०८०/८१ को बार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु									
११.३.७.३	ल्यापटप खरिद	३११२२	वटा	१	०.२६	१.५	१	०.२५६	१.५
११.३.७.४	डेस्कटप कम्प्युटर खरिद	३११२२	सेट	१	०.१७	१.०	१	०.१७१	०.९९
११.३.७.९७	प्रिण्टर (मल्टिफंसनल) खरिद	३११२२	वटा	१	०.०९	०.५	१	०.०८५	०.५
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३११२३	पटक	१	०.३४	२.०	१	०.३४२	२.०
११.४.१६.१	खानेपानी निर्माण (पाईप जडान)	३११५६	वटा	१	०.१७	१.०	१	०.१७१	१.०
११.४.१७.५७	फोहोर मैला व्यबस्थापनका लागि खाडल निर्माण	३११५७	वटा	२	०.१०	०.६	२	०.१०२	०.६
११.४.१७.५८	पोष्टमा सोलार जडान	३११५७	वटा	२	०.३४	२.०	२	०.३४२	२.०
११.४.२२.३	साईनबोर्ड /सूचना बोर्ड निर्माण	३११५९	वटा	१०	०.५१	३.०	१०	०.५१२	२.९९
११.४.२२.१९	रिटेनिङ वाल निर्माण	३११५९	क्षेत्र	१	०.८५	५.०	१	०.८५४	५.०
११.५.१६.२	खानेपानी मर्मत (पाईप जडान)	३११७१	वटा	१	०.०९	०.५	१	०.०८५	०.५
११.५.१७.९	साइनबोर्ड /सूचना बोर्ड मर्मत	३११७१	वटा	३	०.२६	१.५	३	०.२५६	१.५२
११.५.१७.१०	पर्यटक टिकट काउण्टर मर्मत सुधार	३११७१	वटा	१	०.५१	३.०	१	०.५१२	३.०
११.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३११७१	वटा	३	०.५१	३.०	३	०.५१२	३.०
११.५.२२.१०	शौचालय मर्मत	३११७१	वटा	२	०.३४	२.०	२	०.३४२	२.०
११.५.२२.११	बिजुली वाइरिंग मर्मत	३११७१	वटा	२	०.१७	१.०	२	०.१७१	०.९९
११.३.२२.७९	संरक्षित क्षेत्रको लागि ड्रोन खरिद	३११२२	वटा	१	०.८५	५.०	१	०.८५४	४.९९
	क) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				५.५७	३२.६		५.५६९	३२.५८
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु									
२.९.४.४	संरक्षणमा खटिने संरक्षित क्षेत्रका कर्मचारीहरुको जोखिम वीमा	२२२१४	जना	६८	०.२९	१.७	६८	०.२९०	१.७
२.६.३.४९	कर्मचारी /सेनालाई वन्यजन्तु उद्धार एवं ऐन नियम सम्वन्धी पुनर्ताजकि तालिम	२२५११	पटक	१	०.१७	१.०	१	०.१७१	१.०
२.६.६.११	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैठक /गोष्ठी	२२५१२	पटक	२	०.२६	१.५	२	०.२५६	१.५
२.६.६.१२	सरोकारवाला निकायहरुसंगको समन्वय वैठक/ गोष्ठी	२२५१२	पटक	२	०.१७	१.०	२	०.१७१	१.०

क.स.	क्रियाकलापको बिवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०८०/८१ को वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.६.६.१९	सामुदायिक वन व्यवस्थापन तालिम /गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.१७	१.०	१	०.१७१	१.०
२.७.५.६	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	संख्या	१००	०.१७	१.०	१००	०.१७१	१.०
२.७.५.८	संरक्षण सम्वन्धी संचार माध्यम-बाट प्रचार प्रसार	२२५२२	महिना	१२	०.१०	०.६	६	०.०५१	०.३
२.७.५.४६	ईको क्लव संचालन सहयोग	२२५२२	वटा	२	०.०९	०.५	२	०.०८५	०.५
२.७.२१.७	बरामद वन पैदावार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	२	०.०९	०.५	२	०.०८५	०.५
२.७.२१.८	आखेटोपहार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१	०.०९	०.५	१	०.०८५	०.५
२.७.२१.१०	चोरी शिकार नियन्त्रण स्विप अपरेसन	२२५२२	पटक	४	०.३४	२.०	४	०.३४२	२.०
२.७.२१.१७	पर्यटकिय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई)	२२५२२	पटक	४	०.१७	१.०	४	०.१७१	१.०
२.७.२१.२८०	वन डढेलो व्यवस्थापन	२२५२२	प्याकेज	१	०.८५	५.०	१	०.८५४	४.९९
२.७.२१.२८१	टुहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु उद्धार तथा व्यवस्थापन	२२५२२	महिना	१२	०.२०	१.२	०	०	०.०
२.७.२१.२५२	सुराकी व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१२	०.३१	१.८	१२	०.३०७	१.८
२.७.२५.१८	वन्यजन्तुवाट टुहुरा बनाइएका वालवालिकालाइ छात्रवृति	२२५२२	जना	११	०.१७	१.०	०	०	०.०
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	२२५२२	पटक	१२	०.४१	२.४	१२	०.४१०	२.३५
२.७.२७.६	वन्यजन्तु सप्ताह (१-७ वैशाख)	२२५२९	पटक	१	०.२६	१.५	१	०.२५६	१.५
२.७.२७.७	विश्व सिमसार दिवस (फेब्रुअरी २)	२२५२९	पटक	१	०.१७	१.०	१	०.१७१	१.०
७.२.८.१	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग	२७२१२	निरन्तर	१	१४.६९	८६	१	१४.६९०	८६.०
७.२.९.२	टुहुरा तथा घाईते वन्यजन्तुका लागि औषधि खरिद	२७२१३	वटा	१०	०.०५	०.३	१०	०.०५१	०.३
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				१९.२२	११२.५		१८.७९०	१०९.९४
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)				२४.७९	१४५.१		२४.३५८	१४२.५२
	प्रशासनिक खर्च			१	७५.२१५	४४०.३३	०.८	६०.९२४	३३१.३५
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)				१००.००	५८५.४३		८५.२८२	४७३.८७

अनुसूची -४

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको कार्यक्रम तथा प्रगति

(लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य			बार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	वजेट
५.१.७.९२७	मेषजाली तारवार निर्माण	२६४११	कि. मि.	१	१.६६	४.८	१	१.६६	४.८
५.१.७.९२८	खुम्बु केनल सेन्टर जाने बाटो मर्मत	२६४११	कि. मि.	१	१.०३	३	१	१.०३	३
५.१.७.९२९	पहिरो/नदि कटान नियन्त्रण	२६४११	मी.	१००	०.८६	२.५	१००	०.८६	२.५
५.१.७.९३०	पहिरो रोकथाम तथा तारवार र रेलिङ निर्माण	२६४११	मी.	४००	१.७२	५	४००	१.७२	५
५.१.७.९३१	तारवार निर्माण तथा व्यवस्थापन	२६४११	क्षेत्र	१	२.४१	७	१	२.४१	७
५.१.७.९३२	Solar system Street light निर्माण	२६४११	वटा	६	२.०७	६	६	२.०७	६
५.१.७.९३३	गस्ती/अनुगमनको लागि ड्रोन क्यामेरा खरिद तथा संचालन	२६४११	सेट	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९३४	हिमाली वन्यजन्तु (रेडपाण्डा, कस्तुरी, व्वाँसो,हिँउ चितुवा) अध्ययन, अनुगमन	२६४११	पटक	१	१.७२	५	१	१.७२	५.००
५.१.७.९३५	निकुञ्ज स्थापना दिवस	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९३६	नर्सरी व्यबस्थापन तथा संचालन	२६४११	वटा	२	२.७६	८	२	२.७६	८
५.१.७.९३७	सामुदायिक वनको संरक्षण क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्ने	२६४११	हेक्टर	२	०.६९	२	२	०.६९	२
५.१.७.९३८	संरक्षणका निम्ति सिसि क्यामेरा जडान तथा स्ट्रिट लाइट पोल रंग रोगन	२६४११	प्याकेट	१	२.४१	७	१	२.४१	७
५.१.७.९३९	भूक्षय नियन्त्रणका लागि वाटर ड्रेन सिस्टम निर्माण	२६४११	क्षेत्र	३	४.१४	१२	३	४.१४	१२
५.१.७.९४०	फोहोर मैला व्यवस्थापन	२६४११	क्षेत्र	५	२.७६	८	५	२.७६	८
५.१.७.९४१	अव्यवस्थित लुङत (ध्वजा) व्यवस्थापन	२६४११	क्षेत्र	५	१.३८	४	५	१.३८	४
५.१.७.९४२	गोक्यो ताल क्षेत्र व्यवस्थापन	२६४११	क्षेत्र	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९४३	छुकुङ खानेपानी व्यवस्थापन	२६४११	वटा	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९४४	वातावरण संरक्षण गर्न कपडाको झोला खरिद तथा वितरण	२६४११	पटक	१	०.९३	२.७	१	०.९३	२.७
५.१.७.८९०	शौचालय निर्माण	२६४११	वटा	१	१.३८	४	१	१.३८	४
५.१.७.९४५	पर्यटकीय पद मार्ग सुधार/स्तोन्नती	२६४११	कि. मि.	१	२.४१	७	१	२.४१	७
५.१.७.९४६	गोरेटो बाटो निर्माण/मर्मत	२६४११	कि. मि.	१	१.७२	५	१	१.७२	५
५.१.७.९४७	-बाटो निर्माण तथा गुम्बा परिसर सुधार	२६४११	मी.	२००	२.०७	६	२००	२.०७	६
५.१.७.९४८	जारोक वस्ती भित्रको बाटो फेन्सिङ	२६४११	मी.	२००	१.०३	३	२००	१.०३	३
५.१.७.९४९	खानेपानी मुहान संरक्षण तारवार निर्माण	२६४११	मी.	२००	१.०३	३	२००	१.०३	३
५.१.७.९५०	रेन्जपोष्ट/चेकपोष्ट निर्मण	२६४११	वटा	१	१२.०७	३५	१	१२.०७	३५
५.१.७.९५१	खानेपानी निर्माण तथा मर्मत	२६४११	वटा	१	१.३८	४	१	१.३८	४
५.१.७.९५२	युवा खेलकुद विकास कार्य सहयोग	२६४११	पटक	१	१.०३	३	१	१.०३	३

क्र.सं.	विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य			बार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	वजेट
५.१.७.९५३	सडक बत्ति जडान	२६४११	सेट	६	२.०७	६	६	२.०७	६
५.१.७.९५४	नाला ट्रस्ट ब्रिज निर्माण	२६४११	वटा	१	३.४५	१०	१	३.४५	१०
५.१.७.९५५	सूचना पाटी तथा साइन बोर्ड निर्माण	२६४११	वटा	२	०.३४	१	२	०.३४	१
५.१.७.८५६	संरक्षण सम्बन्धी दिवस समारोह	२६४११	वटा	१	०.३४	१	१	०.३४	१
५.१.७.९५६	आलु चिप्स मेसिन खरिद तथा तालिम	२६४११	पटक	१	२.४१	७	१	२.४१	७
५.१.७.९५७	Food production तथा Cook training	२६४११	पटक	१	२.०७	६	१	२.०७	६
५.१.७.९५८	Paragliding तथा cycling सम्भाव्यता अध्ययन	२६४११	पटक	१	१.७२	५	१	१.७२	५
५.१.७.९५९	उद्द्घोषण तथा कार्यालय व्यवस्थापन तालिम संचालन	२६४११	पटक	१	१.७२	५	१	१.७२	५
५.१.७.९६०	महिला तथा युवा सिप विकास तालिम	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९६१	समिति/समूहका पदाधिकारीका लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२६४११	पटक	१	२.२४	६.५	१	२.२४	६.५
५.१.७.९६२	आन्तरिक अवलोकन भ्रमण (पदाधिकारी र निकुञ्ज कर्मचारी)	२६४११	पटक	१	२.०७	६	१	२.०७	६
५.१.७.९६३	शैक्षिक स्तर उन्नति	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९६४	लेखा व्यबस्थापन तथा सिप विकास तालिम	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९६५	सूचना बोर्ड तथा साईनबोर्ड निर्माण	२६४११	वटा	२	०.३४	१	२	०.३४	१
५.१.७.९६६	गुठी व्यवस्थापन (सामान खरिद)	२६४११	पटक	१	१.०३	३	१	१.०३	३
५.१.७.९६७	नर्सरी व्यवस्थापन	२६४११	वटा	१	१.३८	४	१	१.३८	४
५.१.७.९६८	पर्यटकीय प्रर्बधनको लागि बाटो निर्माण	२६४११	मी.	४००	२.०७	६	४००	२.०७	६
५.१.७.२४८	संरक्षण सम्वन्धी प्रचार प्रसार सामाग्री उत्पादन तथा वितरण	२६४११	पटक	१	१.७२	५	१	१.७२	४.९९
५.१.७.९६९	संरक्षणका खेलकुदमा सहयोग	२६४११	पटक	१	०.६९	२	१	०.६९	२
५.१.७.९७०	संस्कृतिक संरक्षणका लागि शेर्पा गित तथा नृत्य प्रशिक्षण	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९७१	भरिया घर व्यवस्थापन	२६४११	पटक	१	१.३८	४	१	१.३८	४
५.१.७.९७२	नावा प्रथा संरक्षण तथा प्रर्बन्धन कार्यक्रम	२६४११	पटक	१	०.८६	२.५	१	०.८६	२.५
५.१.७.९७३	उच्चे छोलिङ गुम्बा अनुदान	२६४११	पटक	१	०.६९	२	१	०.६९	२
५.१.७.९७४	मेन्दोलिङ गुम्बा भित्र बाहिर रङ रोगन	२६४११	पटक	१	२.०७	६	१	२.०७	६
५.१.७.९७५	संरक्षण सम्बन्धि संचार मिडिया बाट प्रचार प्रसार	२६४११	पटक	१	०.३४	१	१	०.३४	०.९९
५.१.७.९७६	संरक्षण सम्बन्धि संचार मिडिया बाट प्रचार प्रसार	२६४११	जना	१	१.३८	४	१	१.३८	३.९९
५.१.७.९२६	प्रशासनिक खर्च (१०%)	२६४११	पटक	४	१०	२९	४	१०	२९
	जम्मा				९९.९२	२९०.००		९९.९२	२८९.९७

अनुसूची -५

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा हालसम्म तैनाथ गुल्महरुको विवरण

क.सं.	गुल्मको नाम	आगमन मिति	प्रस्थान मिति
१	श्री नन्दबक्स गुल्म	२०४७/०४/३०	२०४८/०५/२४
२	श्री नयांश्रीनाथ गुल्म	२०४८/०५/२४	२०५०/१२/२५
३	श्री श्रीजंग गुल्म	२०५०/१२/०१	२०५२/१२/२५
४	श्री भवानीदल गुल्म	२०५२/१२/२५	२०५४/१२/२५
५	श्री रणसिंहदल गुल्म	२०५४/१२/१६	२०५६/१२/१५
६	श्री ईन्द्रध्वज गुल्म	२०५६/११/१३	२०५९/१२/२०
७	श्री भगवती प्रसाद गुल्म	२०५९/१२/२१	२०६५/१०/२०
८	श्री श्रीदल गुल्म	२०६५/१०/२०	२०७०/०१/२७
९	श्री बराहदल गुल्म	२०७०/०१/२७	२०७४/०३/२५
१०	श्री शम्शेर गुल्म	२०७४/०३/२५	२०७७/१०/२४
११	श्री रणशूर गुल्म	२०७७/१०/२४	२०८१/०२/०२
१२	श्री भगवती प्रसाद गुल्म	२०८१/०२/०३	हालसम्म

अनुसूची -६

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको कार्यालय तथा पोष्टहरुको विवरण

क.सं.	कार्यालय/पोष्टको नाम	निकुञ्ज	सेना	संयुक्त	रहेको स्थान	कैफियत
१	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज, नाम्चेबजार भगवती प्रसाद गुल्म, नाम्चेबजार			√	कोर क्षेत्र	निकुञ्ज तथा गुल्म हेडक्वार्टर
२	खुम्जुङ रेञ्ज पोष्ट	√			कोर क्षेत्र	
३	फुर्ते पोष्ट	√			कोर क्षेत्र	
४	थामे पोष्ट			√	कोर क्षेत्र	
५	टासिङ्गा पोष्ट	√			कोर क्षेत्र	
६	फुंगीठांगा पोष्ट		√		कोर क्षेत्र	
७	डोले पोष्ट			√	कोर क्षेत्र	
८	देबुचे पोष्ट	√			कोर क्षेत्र	
९	मञ्जो पोष्ट			√	मध्यवर्ती क्षेत्र	निकुञ्ज प्रवेशद्वार
१०	कोङदे पोष्ट	√			मध्यवर्ती क्षेत्र	
११	चौरीखर्क रेञ्ज पोष्ट			√	मध्यवर्ती क्षेत्र	
जम्मा		५	१	५		

अनुसूची -७

List of Mammals recorded in Sagarmatha National Park and its Bufferzone

S N	Family	Scientific Name	Common Name	Status			
				NRDB, NPWC	IUCN	CITES	Range
1	Ailuridae	*Ailurus fulgens*	Red Panda	E,P	EN	I	2800-3900
2	Bovidae	*Bos grunnies*	Wild Yak	C,P	EN	I	4115-6100
3	Bovidae	*Hemitragus jemlahicus*	Himalayan Tahr	S	VU		2500-4400
4	Bovidae	*Naemorhedus goral*	Goral	S	LR/NT	I	
5	Bovidae	*Naemorhedus sumatraensis*	Mainland Serow	S	VU	I	
6	Canidae	*Canis aurens*	Golden Jackal	S	LC	III	Up to 4000
7	Canidae	*Canis lupus*	Grey Wolf	V,P	LC	I	3600-5150
8	Canidae	*Cuon alpinus*	Wild Dog	V	VU	II	
9	Canidae	*Vulpes montana*	Mountain Fox	S	LC	III	
10	Cercopithecidae	*Macaca mulatta*	Rhesus Monkey	S	LR/NT	II	Up to 2900
11	Cercopithecidae	*Presbytis entellus*	Langur	S	LR/NT	I	Up to 3600
12	Cervidae	*Muntiacus muntjak*	Barking Deer		LC		
13	Felidae	*Panthera pardus*	Common Leopard	S	LC	I	Up to 2800
14	Felidae	*Uncia uncia*	Snow Leopard	E,P	EN	I	3500-5600
15	Leporidae	*Lepus oiostolus*	Wooly Hare		LC		Up to 4300
16	Moschidae	*Moschus chrysogaster*	Musk Deer	E,P	LR/NT	I	Up to 3000
17	Moschidae	*Moschus fuscus*	Musk Deer	E,P	LR/NT	II	Up to 3000
18	Muridae	*Alticola roylei*	Royal's Vole		NT		
19	Muridae	*Alticola strachey*	Khumbu Vole				
20	Muridae	*Mus musculus*	House Mouse		LC		Up to 4300
22	Muridae	*Pitymys sikimensis*	Alpine Vole		LC		2100-3700
23	Muridae	*Rattus rattus*	House Rat		LC		Up to 4300
24	Mustelidae	*Mustela flavigula*	Yellow-throated Marten	S	LC	III	Up to 3000
25	Mustelidae	*Mustela kathiah*	Yellow-bellied Weasel	S	LC	III	Up to 36600
26	Mustelidae	*Mustela sibirica*	Siberian Weasel	S	LC	III	1525-4880
27	Ochotonidae	*Ochotana macrotis*	Long-eared Pika		LC		
28	Ochotonidae	*Ochotana royeli*	Himalayan Mouse-hare		LC		2000-3700
29	Pteropidae	*Cyanoptera sphinx*	Short-nosed Fruit Bat		LC		1000-3050
30	Rhinolophidae	*Hipposideros armiger*	Himalayan Leaf-nosed Bat				upto 3050
31	Sciuridae	*Marmota bobak*	Himalayan Marmot	S	LC	III	3960-5500
32	Soricidae	*Chimarrogale himalayica*	Himalayan Water Shrew		LC		upto 1500
33	Soricidae	*Nectogale elegans*	Elegant Water Shrew		LC		upto 2270

S N	Family	Scientific Name	Common Name	Status			
				NRDB, NPWC	IUCN	CITES	Range
34	Soricidae	*Soriculus caudatus*	Brown Toothed Shrew		LC		1800-3600
35	Talpidae	*Talpa micrura*	Himalayan Mole				1000-3000
36	Ursidae	*Ursus thibetanus*	Himalayan Black Bear	V	VU	I	1000-3000
37	Viverridae	*Paguma larvata*	Masked Palm Civet	S	LC	III	200-2200
Status							
a) National Parks and Wildlife Conservation (NPWC) Act, 1973 : P = **Protected**							
b) Nepal Red Data Book (NRDB) : **EXN = Extinct from Nepal, C = Critically Endangered, E = Endangered,**							
V =Vulnerable, S = Susceptible, I = Introduced, ? = Not confirmed,							
End = Endemic species of Nepal							
c) IUCN Red List Category : **EX = Extinct, EW = Extinct in the Wild, CR = Critically Endangered, EN = Endangered,**							
VU = Vulnerable, NT = Near Threatened, LC = Least Concern, DD = Data Deficient,							
NE = Not Evaluated, LR/LC = Lower Risk/ Least Concern, LR/NT = Lower Risk/ Near							
Threatened							
d) Convention on International Trade of Endangered Species of Flora and Fauna (CITES) : **Appendix (I, II and III)**							

अनुसूची -८

Checklist of the Birds of Sagarmatha National Park and its Bufferzone

GALLIFORMES **Phasianidae**			
1	Danphe/Himalayan Monal *I*, #	*Lophophorus impejanus*	डाँफे
2	Snow Partridge	*Lerwa lerwa*	लरवान
3	Blood Pheasant *II*	*Ithaginis cruentus*	चिलिमे
4	Kalij Pheasant	*Lophura leucomelanos*	कालिज
5	Tibetan Snowcock *I*	*Tetraogallus tibetanus*	कोङ्मा हिउँकुखुरा
6	Satyr Tragopan *III*, #	*Tragopan satyra*	मुनाल
ANSERIFORMES **Anatidae**			
7	Northern Pintail	*Anas acuta*	सुईरोपुच्छ्रे
8	Northern Shoveler	*Anas clypeata*	बेल्चाठुँडे हाँस
9	Common Teal	*Anas crecca*	बिजुलागैरौ
10	Eurasian Wigeon	*Anas Penelope*	सिन्दुरे हाँस
11	Garganey	*Anas querquedula*	श्वेताँखीभौं
12	Gadwall	*Anas strepera*	खडखडे हाँस
13	Bar-headed Goose	*Anser indicus*	खोयाहाँस
14	Common Pochard * *VU*	*Aythya ferina*	कैलोटाउके हाँस
15	Tufted Duck	*Aythya fuligula*	कालीजुरे हाँस
16	Ferruginous Pochard	*Aythya nyroca*	मालक हाँस
17	Common Goldeneye	*Bucephala clangula*	स्वर्णनयन हाँस
18	Ruddy Shelduck	*Tadorna ferruginea*	चखेवा चखेवी
PICIFORMES **Picidae**			
19	Crimson-breasted Woodpecker	*Dendrocopos cathpharius*	रातोछाती काष्ठकूट
20	Darjeeling Woodpecker	*Dendrocopos darjellensis*	दार्जीलिङ्ग काष्ठकूट
21	Scaly-bellied Woodpecker	*Picus squamatus*	ठूलोकत्ले काठफोर
UPUPIFORMES **Upupidae**			
22	Common Hoopoe	*Upupa epops*	फाप्रे चरा
CUCULIFORMES **Cuculidae**			
23	Pied Cuckoo	*Clamator jacobinus*	जुरे कोइली
24	Eurasian Cuckoo	*Cuculus canorus*	कुक्कु कोइली
25	Lesser Cuckoo	*Cuculus poliocephalus*	सानो कोइली
26	Oriental Cuckoo	*Cuculus saturatus*	पूर्वीय कोइली
27	Large Hawk Cuckoo	*Hierococcyx sparverioides*	पहाडी बीउ कुहियो

APODIFORMES **Apodidae**			
28	Fork-tailed Swift	*Apus pacificus*	पुच्छरकापे गौंथली
29	Himalayan Swiftlet	*Collocalia brevirostris*	चींचिका गौंथली
STRIGIFORMES **Strigidae**			
30	Little Owl *II*	*Athene noctua*	हिमाली कोचलगाँडे
31	Eurasian Eagle Owl *II*	*Bubo bubo*	हाप्सिलो
32	Tawny Owl *II*	*Strix aluco*	कैलो पहाडी उलुक
COLUMBIFORMES **Columbidae**			
33	Speckled Wood Pigeon	*Columba hodgsonii*	छिरबिरे वनपरेवा
34	Snow Pigeon	*Columba leuconota*	हिमाली मलेवा
35	Hill Pigeon	*Columba rupestris*	लेकाली मलेवा
36	Oriental Turtle Dove	*Streptopelia orientalis*	तामे ढुकुर
GRUIFORMES **Otididae**			
37	Demoiselle Crane *II*	*Grus virgo*	कर्‍याङ कुरुङ सारस
Rallididae			
38	Common Coot	*Fulica atra*	मरुल
CICONIIFORMES **Scolopacidae**			
39	Common Sandpiper	*Actitis hypoleucos*	चञ्चले सुडसुडिया
40	Temminck's Stint	*Calidris temminckii*	जलरङ्क
41	Common Snipe	*Gallinago gallinago*	पानी चाहा
42	Wood Snipe * *VU*	*Gallinago nemoricola*	वन चाहा
43	Solitary Snipe	*Gallinago solitaria*	भार्का चाहा
44	Eurasian Woodcock	*Scolopax rusticola*	ठूलो चाहा
45	Common Greenshank	*Tringa nebularia*	टिमटिमा
46	Green Sandpiper	*Tringa ochropus*	रुख सुडसुडिया
47	Common Redshank	*Tringa tetanus*	लालखुट्टे टिमटिमा
48	Terek Sandpiper	*Xenus cinereus*	फालीठूँडे सुडसुडिया
Charadriidae			
49	Ibisbill	*Ibidorhyncha struthersii*	तिलहरी चरा
Laridae			
50	Brown-headed Gull	*Larus brunnicephalus*	खैरोटाउके गंगाचील
51	Black-headed Gull	*Larus ridibundus*	कालोटाउके गंगाचील
52	Common Tern	*Sterna hirundo*	वायु फ्यालफ्याले
Accipitridae			
53	Northern Goshawk *II*	*Accipiter gentilis*	बलाकांक्ष वनबाज
54	Eurasian Sparrowhawk *II*	*Accipiter nisus*	वनबाज
55	Besra	*Accipiter virgatus*	बेसरा
56	Cinereous Vulture *II*	*Aegypius monachus*	राजगिद्ध

57	Steppe Eagle * *EN, II*	*Aquila nipalensis*	गोमायु महाचील
58	Golden Eagle *II*	*Aquila chrysaetos*	सुपर्ण महाचील
59	Imperial Eagle * *VU, I*	*Aquilla heliacal*	रणमत्त महाचील
60	Common Buzzard *II*	*Buteo buteo*	श्येनबाज
61	Long-legged Buzzard *II*	*Buteo rufinus*	लामखुट्टे श्येनबाज
62	Hen Harrier *II*	*Circus cyaneus*	चल्लाचोर भुइँचील
63	Lammergeier *II*	*Gypaetus barbatus*	हाडफोर
64	Himalayan Griffon *II*	*Gyps himalayensis*	हिमाली गिद्ध
65	Booted Eagle *II*	*Hieraaetus pennatus*	काँधचन्द्र चील
66	Black Kite *II*	*Milvus migrans*	कालो चील
67	Osprey *II*	*Pandion haliaetus*	मलाहा चील
Falconidae			
68	Merlin *II*	*Falco columbarius*	सानो बाज
69	Peregrine Falcon *I*	*Falco peregrinus*	शाही बाज
70	Common Kestrel *II*		बौंडाई
Podicipedidae			
71	Great Crested Grebe	*Podiceps cristatus*	सिउरे डुबुल्कीचरा
72	Black-necked Grebe	*Podiceps nigricollis*	कालीकण्ठ डुबुल्कीचरा
PASSERIFORMES **Laniidae**			
73	Grey-backed Shrike	*Lanius tephronotus*	हिमाली भद्राई
Corvidae			
74	Common Raven	*Corvus corax*	राजा काग
75	Large-billed Crow	*Corvus macrorhynchos*	कालो काग
76	Ashy Drongo	*Dicrurus leucophaeus*	ध्वाँसे चिबे
77	Spotted Nutcracker	*Nucifraga caryocatactes*	वनसर्रा
78	Long-tailed Minivet	*Pericrocotus ethologus*	लामपुच्छ्रे रानीचरी
79	Yellow-bellied Fantail	*Pericrocotus hypoxantha*	पहेंलो मारुनीचरी
80	Red-billed Chough	*Pryrhocorax pyrrhocorax*	टुङ्गा
81	Yellow-billed Chough	*Pyrrhocorax graculus*	टेमु
82	Yellow-billed Blue Magpie	*Urocissa flavirostris*	सुनठुँडे लामपुच्छ्रे
83	Hume's Groundpecker	*Pseudopodoces humilis*	भुँइफोर
Cinclidae			
84	White-throated Dipper	*Cinclus cinclus*	सेतोकण्ठे वञ्जुल
85	Brown Dipper	*Cinclus pallasii*	खैरो वञ्जुल
Muscicapidae			
86	White-capped Water Redstart	*Chaimarrornis leucocephalus*	सेतोटाउके जलखञ्जरी
87	Oriental Magpie Robin	*Copsychus saularis*	धोबिनी चरा
88	Little Forktail	*Enicurus scouleri*	गंगा खोलेधोबिनी
89	Spotted Forktail	*Enicurus maculatus*	थोप्ले खोलेधोबिनी
90	Verditer Flycatcher	*Eumyias thalassina*	नीलतुथो अर्जुनक

91	Rufous-gorgeted Flycatcher	*Ficedula strophiata*	सेतोटिके अर्जुनक
92	Ultramarine Flycatcher	*Ficedula superciliaris*	नीलश्वेत अर्जुनक
93	Slaty-blue Flycatcher	*Ficedula tricolor*	टिकटिके अर्जुनक
94	Grandala	*Grandala coelicolor*	हिमाली ग्राण्डला
95	White-bellied Redstart	*Hodgsonius phaenicuroides*	सेतोपेटे खञ्जरी
96	White-tailed Rubythroat	*Luscinia pectoralis*	हिमाली रातोकण्ठ
97	Indian Blue Robin	*Luscinia brunnea*	नीलो रबिन
98	Bluethroat	*Luscinia svecica*	भूमिचर नीलकण्ठ
99	Chestnut-bellied Rock Thrush	*Monticola rufiventris*	हजारा चाँचर
100	Ferruginous Flycatcher	*Muscicapa ferruginea*	कैलो अर्जुनक
101	Blue Whistling Thrush	*Myophonus caeruleus*	कल्चौंडे
102	Rufous-bellied Niltava	*Niltava sundara*	सुन्दर नीलतभा
103	White-winged Redstart	*Phoenicurus erythrogaster*	सेतोपंखे खञ्जरी
104	Blue-fronted Redstart	*Phoenicurus frontalis*	नीलटाउके खञ्जरी
105	Hodgson's Redstart	*Phoenicurus hodgsoni*	तनकम्प खञ्जरी
106	Blue-capped Redstart	*Phoenicurus coeruleocephalus*	धोविनी खञ्जरी
107	Black Redstart	*Phoenicurus ochruros*	ध्याप्ची खञ्जरी
108	White-throated Redstart	*Phoenicurus schisticeps*	सेतोकण्ठे खञ्जरी
109	Plumbeous Water Redstart	*Rhyacornis fuliginosus*	नीलाम्बर जलखञ्जरी
110	Grey Bushchat	*Saxicola ferrea*	हिमाली भ्याप्सी
111	Common Stonechat	*Saxicola torquata*	भेकभेक भ्याप्सी
112	Golden Bush Robin	*Tarsiger chryaseus*	सुनौलो रबिन
113	Himalayan Bluetail	*Tarsiger (cyanurus) rufilatus*	सुन्तलाकोखे रबिन
114	White-browed Bush Robin	*Tarsiger indicus*	सेतोआाखीभौं रबिन
115	White-collared Blackbird	*Turdus albocinctus*	कण्ठे चाँचर
116	Kessler's Thrush	*Turdus kessleri*	कालोटाउके चाँचर
117	Eurasian Blackbird	*Turdus merula maximus*	कालो चाँचर
118	Dark-throated Thrush	*Turdus ruficollis*	कालोकण्ठे चाँचर
119	Black-throated Thrush	*Turdus atrogularis*	
120	Mistle Thrush	*Turdus viscivorus*	हड्चुर चाँचर
121	Long-tailed Thrush	*Zoothera dixoni*	लामपुच्छ्रे चाँचर
122	Plain-backed Thrush	*Zoothera mollissima*	सादाढाडे चाँचर
Sturnidae			
123	Purple-backed Starling	*Sturnus sturninus*	सानो डाँङ्ग्रे सारौं
Sittidae			
124	Wallcreeper	*Tichodroma muraria*	मुरारी पुतलीचरा
125	White-tailed Nuthatch	*Sitta himalayansis*	पहाडी मट्टा
Certhiidae			
126	Eurasian Treecreeper	*Certhia familiaris*	सेतोपेटे छेपारेचरी
127	Rusty-flanked Treecreeper	*Certhia nipalensis*	कैलोकोखे छेपारेचरी
128	Winter Wren	*Troglodytes trolodytes*	चित्री

Paridae			
129	Coal Tit	*Parus ater*	सानो फुस्रे चिचिल्कोटे
130	Grey-crested Tit	*Parus dichrous*	फुस्रोजुरे चिचिल्कोटे
131	Great Tit	*Parus major*	चिचिल्कोटे
132	Green-backed Tit	*Parus monticolus*	हरियो चिचिल्कोटे
133	Rufous-vented Tit	*Parus rubidiventris*	सेतोगर्दने चिचिल्कोटे
134	Yellow-browed Tit	*Sylviparus modestus*	चँदुवा चिचिल्कोटे
Aegithalidae			
135	Black-throated Tit	*Aegithalos consinnus*	कालीकण्ठे राजचिचिल्कोटे
136	Rufous-fronted Tit	*Aegithalos iouschistos*	कैलोपेटे राजचिचिल्कोटे
Hirundinidae			
137	Asian House Martin	*Delichon dasypus*	एशियाली भीरगौंथली
138	Nepal House Martin	*Delichon nepalensis*	नेपाल भीरगौंथली
139	Eurasian Crag Martin	*Hirundo rupestris*	नहिकुटी गौंथली
140	Barn Swallow	*Hirundo rustica*	घर गौंथली
Regulidae			
141	Goldcrest	*Regulus regulus*	स्वर्णचूल फिस्टो
Sylviidae			
142	White-browed Fulvetta	*Alcippe vinipectus*	पितनयन फुलबुट्टा
143	Rufous-winged Fulvetta	*Alcippe castaneceps*	कटुसटाउके फुलबुट्टा
144	Grey-sided Bush Warbler	*Cettia brunnifrons*	रातोटाउके झाडीफिस्टो
145	Black-faced Laughingthrush	*Garrulax affinis*	कानटाटे तोरीगाँडा
146	Chestnut-crowned Laughingthrush	*Garrulax erythrocephalus*	कटुसटाउके तोरीगाँडा
147	Streaked Laughingthrush	*Garrulax lineatus*	छिर्के तोरीगाँडा
148	Spotted Laughingthrush	*Garrulax ocellatus*	मुँदाले तोरीगाँडा
149	Rufous Sibia	*Heterophasia capsitrata*	सिबिया
150	Bar-throated Siva	*Minla strigula*	शिव मिन्ला
151	Fulvous Parrotbill	*Paradoxornis fulvifrons*	निगाले बाँदरीचरी
152	Tickell's Leaf Warbler	*Phylloscopus affinis*	पीतोदर फिस्टो
153	Lemon-rumped Warbler	*Phylloscopus chlorontus*	पीतकटी फिस्टो
154	Smoky Warbler	*Phylloscopus fuligiventer*	ध्वाँसे फिस्टो
155	Yellow-browed Warbler	*Phylloscopus inornatus*	हरित फिस्टो
156	Ashy-throated Warbler	*Phylloscopus maculipennis*	फुस्रोकण्ठे फिस्टो
157	Large-billed Leaf Warbler	*Phylloscopus magnirostris*	ठूलोठूँडे फिस्टो
158	Western Crowned Warbler	*Phylloscopus occipitalis*	ठूलो तालुधर्के फिस्टो
159	Buff-barred Warbler	*Phylloscopus pulcher*	सुन्तलेरेखी फिस्टो
160	Blyth's Leaf Warbler	*Phylloscopus reguloides*	तालुधर्के फिस्टो
161	Greenish Warbler	*Phylloscopus trochiloides*	जीवल फिस्टो
162	Scaly-breasted Wren Babbler	*Pnoepyga albiventer*	कत्ले डिकुरेभ्याकुर
163	Green Shrike Babbler	*Pteruthius xanthochlorus*	हरित भद्राईभ्याकुर

164	Hoary-throated Barwing	*Actinodura nipalensis*	वनचाहर
165	Green-crowned Warbler	*Seicercus burkii*	सुनचस्मे फिस्टो
166	Whistler's Warbler	*Seicercus whistleri*	सुसेली फिस्टो
167	Grey-hooded Warbler	*Seicercus xanthoschistos*	तुमुलकारी फिस्टो
168	Stripe-throated Yuhina	*Yuhina gularis*	थुपलकल्की जुरेचरा
169	Rufous-vented Yuhina	*Yuhina occipitalis*	खैरो जुरेचरा
Alaudidae			
170	Oriental Skylark	*Alauda gulgula*	ब्राह्मीचटी
171	Hume's Short-toed Lark	*Calandrella acutirostris*	पहेंलोठूँडे भारद्धाज
172	Greater Short-toed Lark	*Calandrella brachydactyla*	वर्तिका भारद्धाज
173	Horned Lark	*Eremophila alpestris*	जुँगे भारद्धाज
Nectariniidae			
174	Yellow-bellied Flowerpecker	*Dicaeum melanoxanthum*	पीतोदर पुष्पकोकिल
175	Mrs Gould's Sunbird	*Aethopyga gouldiae*	कान्ति बुङ्गेचरा
176	Green-tailed Sunbird	*Aethopyga nipalensis*	नेपाल बुङ्गेचरा
177	Fire-tailed Sunbird	*Aethopyga ignicauda*	लामपुच्छ्रे बुङ्गेचरा
Passeridae			
178	Blyth's Pipit	*Anthus godlewskii*	छोटोठूँडे चुइयाँ
179	Tree Pipit	*Anthus trivialis*	बगाले चुइयाँ
180	Olive-backed Pipit	*Anthus hodgsoni*	रुख चुइयाँ
181	Rosy Pipit	*Anthus roseatus*	गुलाफीकण्ठे चुइयाँ
182	Citrine Wagtail	*Montacilla citreola*	बेसारे टिकटिके
183	White Wagtail	*Montacilla alba*	सेतो टिकटिके
184	Grey Wagtail	*Montacilla cinerea*	फुस्रो टिकटिके
185	Rufous-necked Snowfinch	*Montifringilla ruficolis*	कैलोगर्दने हिउँचरी
186	Black-winged Snowfinch	*Montrifringilla adamsi*	चाँदीपंखे हिउँचरी
187	House Sparrow	*Passer domesticus*	घर भँगेरा
188	Eurasian Tree Sparrow	*Passer montanus*	रुख भँगेरा
189	Russet Sparrow	*Passer rutilans*	कैलो भँगेरा
190	Alpine Accentor	*Prunella collaris*	हिमाली लेकचरी
191	Brown Accentor	*Prunella fulvescens*	गाजले लेकचरी
192	Altai Accentor	*Prunella himalayana*	अल्ताई लेकचरी
193	Robin Accentor	*Prunella rubeculoides*	रबिन लेकचरी
194	Rufous-breasted Accentor	*Prunellla strophiata*	मुसे लेकचरी
195	Maroon-backed Accentor	*Prunella immaculata*	पाण्डुनयनी लेकचरी

Fringillidae			
196	Twite	*Carduelis flavirostris*	सानोठूँडे लिनेट
197	Yellow-breasted Greenfinch	*Carduelis spinoiedes*	गाजले पीतचरी
198	Common Rosefinch	*Carpodacus erythrinus*	अमोंगा तितु
199	Dark-brested Rosefinch	*Carpodacus nipalnesis*	नेपाल तितु
200	Beautiful Rosefich	*Carpodacus pulcherrimus*	भिबी तितु
201	Red-fronted Rosefinch	*Carpodacus puniceus*	रक्तशीर्ष राजतितु
202	Pink-browed Rosefinch	*Carpodacus rodochrous*	रातो भिबी तितु
203	Spot-winged Rosefinch	*Carpodacus rodopeplus*	पंखथोप्ले तितु
204	Great Rosefinch	*Carpodacus rubicilla*	राजतितु
205	Streaked Rosefinch	*Carpodacus rubicilloides*	धर्के राजतितु
206	White-browed Rosefinch	*Carpodacus thura*	पंखथोप्ले ठूलोतितु
207	Chestnut-eared Bunting	*Emberiza fucata*	कानकैले बगेडी
208	Little Bunting	*Emberiza pusilla*	लघु बगेडी
209	Brandt's Mountain Finch	*Leucostice brandti*	ध्वाँसे टाउके तितुभँगेरा
210	Plain Mountain Finch	*Leucostice nemoricola*	तितुभँगेरा
211	Red Crossbill	*Loxia curvirostra*	कैंचीठूँडे
212	Collared Grosbeak	*Mycerobas affinis*	सुन्तलेगदैन महाँठूँडे
213	Spot-winged Grosbeak	*Mycerobas melanozanthos*	पंखथोप्ले महाँठूँडे
214	White-winged Grosbeak	*Nycerobas carnipes*	धूपी महाँठूँडे
215	Crimson-browed Finch	*Pinicola subhimachala*	सिम्रिक राजतितु
216	Brown Bullfinch	*Pyrrhula nipalensis*	खैरो टिउँटिउँ
217	Scarlet Finch	*Haematospiza sipahi*	सिपाही तितु
218	Red-headed Bullfinch	*Pyrrhula erythrocephala*	रातो टाउके टिउँटिउँ
219	Tibetan Serin	*Serinus thibetanus*	भोट सिस्कीन

अनुसूची -९

List of Herpetofauna recorded in Sagarmatha National Park and its Bufferzone

SN	Family	Scientific Name	Common Name
Amphibians			
1	Bufonidae	*Bufo himalayanus*	Himalayan toad
2	Bufonidae	*Bufo melanostictus*	Black toad, common toad
3	Bufonidae	*Bufo stomaticus*	Marbled toad
4	Ranidae	*Euphlyctis cyanophlyctis*	Green toad
5	Ranidae	*Limnonectes sp.*	Cricket frog
6	Ranidae	*Paa liebigii*	Liebig's frog
7	Ranidae	*Paa polunini*	Langtang Frog
Reptiles			
8	Agamidae	*Calotes versicolor*	Common garden lizard
9	Agamidae	*Laudakia tuberculate*	Tuberculated agama
10	Colubridae	*Amphiesma parallela*	Boulenger's keelback
11	Colubridae	*Amphiesma platyceps*	Eastern keelback
12	Colubridae	*Elaphe hodgsonii*	Himalayan trinkt snake
13	Colubridae	*Oligodon erythrogaster*	Red-bellied kukri snake
14	Colubridae	*Pseudoxenodon macrops macrops*	Western large-eyed false cobra
15	Scincidae	*Scincella ladecense himalayanus*	Himalayan/Glacier skink
16	Viperidae	*Agkistrodon himalayanus*	Himalayan pit viper
17	Viperidae	*Ovophis monticola monticola*	Mountain pit viper
18	Viperidae	*Trimeresurus albolabris*	White-liped tree viper

अनुसूची -१०

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकको विवरण

महिना	ईकाई	नेपाली			सार्क राष्ट्र			बिदेशी राष्ट्र			कुल जम्मा
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
श्रावण	जना	०	३०	३०	२३	५	२८	९८	१३२	२३०	२८८
भाद्र	जना	११	१५९	१७०	४८	७६	१२४	३८८	५९४	९८२	१२७६
आश्विन	जना	२०६	८५३	१०५९	२८९	४३०	७१९	३०३०	४३०२	७३३२	९११०
कार्तिक	जना	१५२	१३१७	१४६९	२४७	४०४	६५१	४५३८	६६९०	११२२८	१३३४८
मंसिर	जना	२६	४३२	४५८	४८	१२०	१६८	८६८	११५८	२०२६	२६५२
पौष	जना	३४	८६	१२०	५१	१३०	१८१	४०४	६०४	१००८	१३०९
माघ	जना	४९	११२	१६१	२५	५१	७६	२२८	४०६	६३४	८७१
फाल्गुन	जना	२१	२६८	२८९	४९	८५	१३४	९०५	१४०७	२३१२	२७३५
चैत्र	जना	८५	८७३	९५८	२९९	४३८	७३७	३४९९	४७७२	८२७१	९९६६
बैशाख	जना	६२	८४८	९१०	४९३	३१३	८०६	३०४५	५१६५	८२१०	९९२६
जेष्ठ	जना	५	१४७१	१४७६	६०	२९१	३५१	७४७	११६९	१९१६	३७४३
आषाढ	जना	०	१४१	१४१	२६	७६	१०२	७९	२२१	३००	५४३
जम्मा	जना	६५१	६५९०	७२४१	१६५८	२४१९	४०७७	१७८२९	२६६२०	४४४४९	५५७६७
											५५,७६७

अनुसूची -११

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा उडान/अवतरण/होभरिङ भएका हेलिकप्टरको विवरण

महिना	हेलीकप्टर कम्पनी											जम्मा
	एयस डाईनेस्टी	प्रभु	कैलाश	माउन्टेन एयर	एल्टिट्युड एयर	फिस्टेल एयर	श्री एयर	सिम्रिक एयर	हेली एभेरेष्ट	मनाङ एयर	अन्नपूर्ण	
श्रावण	१	०	१	५	२	२	०	३	०	१	०	१५
भाद्र	३२	६	३	०	८	३	४	१	९	४	०	७०
आश्विन	११०	२५	४५	६५	६५	४९	६	३४	४८	३१	११	४८९
कार्तिक	१७६	५३	१८५	९२	१०३	१६९	१५	७८	१२३	०	१	९९५
मंसिर	१०२	३१	११०	५२	३२	४६	२०	५	४१	०	०	४३९
पौष	२३	१८	१२६	३७	२२	१०	१२	१	१६	०	०	२६५
माघ	१२	२२	८२	१५	९	११	१०	०	३	०	०	१६४
फाल्गुन	५२	३८	९५	४७	५५	६३	१७	१४	३८	०	०	४१९
चैत्र	११५	६१	१६४	११९	९४	१३८	३०	७५	९९	०	०	८९५
बैशाख	१२१	५३	१६२	१३१	१२७	१५७	३६	१५१	१४८	०	१०	१०९६
जेष्ठ	७३	१७	१४७	७२	६९	८९	१८	६४	७०	५	०	६२४
आषाढ	१	१	०	१	३	०	०	१	७	०	०	१४
जम्मा	८१८	३२५	११२०	६३६	५८९	७३७	१६८	४२७	६०२	४१	२२	५४८५

अनुसूची -१२

आ.व.२०८०/०८१ मा संकलन भएको राजश्वको विवरण

क्र.सं.	शिर्षक नं.	नाम	रकाम (रु.)
१.	१४१५१	सरकारी सम्पत्तीबाट प्राप्त आय	२९५७३६४
२.	१४१७१	वन रोयल्टी	०
३.	१४२१३	अन्य विक्रीबाट प्राप्त आय	०
४.	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	०
५.	१४३११	न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०
६.	१४२२१	न्यायिक दस्तुर	०
७.	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१३१०००
८.	१५१११	वेरुजु	३९२३३८९
९.	३३३६१	वन क्षेत्रको रोयल्टी	९८६०६७१.६१
१०.	१४१९१	पर्यटन शुल्क	१३,७८,८८,१४१.५९
११.	१४१९२	पदयात्रा शुल्क	०
	जम्मा		**१५,४७,६०,५६६.२**
१२.	**१४४१९**	मूल्य अभिवृद्धि कर	१,७९,२५,४५७.८०
	जम्मा		१७,२६,८६,०२४।००

अनुसूची -१३

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको विवरण

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
१	२०८०/०४/२८	थुक्तेन दार्जे शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०४/१३	नाक	१
२	२०८०/०४/३०	आङ लामु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०४/२५	याक	१
३	२०८०/०४/३२	ङवाङ चोमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/३१	गाई	१
४	२०८०/०४/३२	सोनम टसी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/२४	नाक	१
५	२०८०/०४/३२	सोनम टसी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/२५	गाई	१
६	२०८०/०५/०४	आङ तेम्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/२९	गाई	१
७	२०८०/०५/०५	डिमा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/२५	नाक, याक	२
८	२०८०/०५/०५	नवाङ कर्मा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/१४ र २०८०/०४/२४	नाक, याक	२
९	२०८०/०५/०५	पासाङ नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/२९	गाई	१
१०	२०८०/०५/०५	मिङमा याङजी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/३०	गाई	१
११	२०८०/०५/०५	पासाङ नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०४/३०	गाई	१
१२	२०८०/०५/०७	फुटासि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/०३	याक	१
१३	२०८०/०५/१०	आङ डामी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/०६	गाई	१
१४	२०८०/५/१२	वाङ्छु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/०५	नाक	१
१५	२०८०/०५/१२	वाङ्छु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०४/१५	याक	१
१६	२०८०/०५/१२	पासाङ फुटी सन्यासि गिरी	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/१०	गाई	१
१७	२०८०/०५/१२	सार्कि फेटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/०८	गोरु	१
१८	२०८०/०५/१५	पेम्वा नुर्बु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/११	गाई	१
१९	२०८०/०५/२१	डिमा याङजी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/१६	जोप्के	१
२०	२०८०/०५/१६	आङ छिरीङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/१५	गाई	१
२१	२०८०/०६/०८	तेन्जिङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०५/२३	गाई	१
२२	२०८०/०६/०८	ङवाङ डेन्डुक शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/१८	नाक	१
२३	२०८०/०६/१०	मिङमा तेन्जि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/२७	नाक	१
२४	२०८०/०६/१०	पासाङ दिकि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०५/३१	गोरु	१
२५	२०८०/०६/२५	पासाङ डोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०६/२०	याक	१
२६	२०८०/०६/२५	आङ कर्मा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०६/२०	जोप्के	१

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
२७	२०८०/०६/२६	पेम्वा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०६/१८	नाक	१
२८	२०८०/०७/०३	दोर्जी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/०३	जोप्के	१
२९	२०८०/०७/०३	पासाङ नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०६/२८	जोप्के	१
३०	२०८०/०७/१३	थुक्तेन दार्जे शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/१०	नाक	१
३१	२०८०/०७/१३	मिङमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०६/२९	याक	१
३२	२०८०/०७/२४	दावा छोकी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/१२	गोरु	१
३३	२०८०/०८/०५	थुक्तेन दार्जे शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/१७	जोप्के	१
३४	२०८०/०८/०५	वाङ्छु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/२५	गोरु,याक	२
३५	२०८०/०८/०५	आङ गेल्जे शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०८/०१	नाक, गोरु	२ १
३६	२०८०/०८/१०	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/०३	नाक	१
३७	२०८०/०८/११	आङ डीमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०७/२८	जोप्के	१
३८	२०८०/०८/१२	छुल्डिम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/१०	जोप्के	१
३९	२०८०/०८/१९	नुरु जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०८/१५	नाक	१
४०	२०८०/०८/२१	फुरा रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०८/०२	याक	१
४१	२०८०/०८/२१	फुरा रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/२९	याक	१
४२	२०८०/०८/२१	फुरा रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/२८	नाक	१
४३	२०८०/०८/२१	फुरा रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०७/२५	जोप्के	१
४४	२०८०/०८/२९	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/२४	नाक	२
४५	२०८०/०८/२९	पासाङ डोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/२२	याक	१
४६	२०८०/०८/२९	डिमा ल्हामु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/१९	गाई	१
४७	२०८०/०८/२९	पान छिरिङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/०२	याक	२
४८	२०८०/०८/२९	मिङमा फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/१५	जोप्के	१
४९	२०८०/०९/०१	मिङमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०८/२७	नाक	१
५०	२०८०/०९/०१	दावा छुम्जी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/२६	गाई	१
५१	२०८०/०९/०१	आङ छुल्डिम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/२५	गाई	१
५२	२०८०/०९/०५	आङ कर्मा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/०२	नाक,याक	३
५३	२०८०/०९/०५	आङ पासाङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/२८	जोप्के	१
५४	२०८०/०९/०६	आङ नाम्ग्य शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०८/०३	याक,नाक	२
५५	२०८०/०९/११	पासाङ नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/०५	जोप्के	१
५६	२०८०/०९/१६	कामि छिरीङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/११	याक	१
५७	२०८०/०९/१७	दाछिरीङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	चितुवा	२०८०/०९/१३	गोरु	१
५८	२०८०/०९/२०	पासाङ नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/१६	जोप्के	१

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
५९	२०८०/०९/२०	दावा जोङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	चितुवा	२०८०/०९/१६	गोरु	१
६०	२०८०/०९/२४	कान्छा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२३	याक	१
६१	२०८०/०९/२४	आङ कर्मा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२४	गोरु	१
६२	२०८०/०९/२४	ङवाङ चोमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२३	गाई	१
६३	२०८०/०९/२६	पासाङ याङजी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०९/२२	जोप्के	१
६४	२०८०/१०/०२	फु टीसी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२४	गाई	१
६५	२०८०/१०/०२	फुरा तेम्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२०	याक	१
६६	२०८०/१०/०२	ङवाङ तेन्जिङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०९/२२	याक	१
६७	२०८०/१०/०५	ल्हाक्पा छिरीङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०९/२९	याक	१
६८	२०८०/१०/१४	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०९/२४	गाई	१
६९	२०८०/१०/१९	दावा नुरु राई	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/०९/२५	याक	१
७०	२०८०/१०/१९	दावा जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/१०/१४	जोप्के	१
७१	२०८०/११/१७	पेम्मा वाङदी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१४	याक	१
७२	२०८०/११/१७	कामि छिरीङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१४	याक	१
७३	२०८०/११/२२	पासाङ ग्याल्जेन शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१०	याक	१
७४	२०८०/११/२३	फु टासि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१०	याक	१
७५	२०८०/११/२७	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१५, २०८०/११/१९	चौरीगाई, नाक	२
७६	२०८०/११/२७	पासाङ डोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१६	नाक	१
७७	२०८०/११/२७	डिम फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/१७	याक	१
७८	२०८०/११/२७	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/०९	नाक	१
७९	२०८०/११/२९	आङ पासाङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/०४	याक	१
८०	२०८०/११/२९	फुरा तेम्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/२४	याक	१
८१	२०८०/१२/०५	ग्याल्जेन शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/२८	गाई	१
८२	२०८०/१२/१३	मिङमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/११/१७	जोप्के	१
८३	२०८०/१२/१३	फुरा जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/११/१५, २०८०/११/१८	याक,नाक	२
८४	२०८०/१२/१३	आङ नामडुक शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/११/२३	नाक	१
८५	२०८०/१२/२१	याङजी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	चितुवा	२०८०/१२/१८	गोरु	१
८६	२०८०/१२/२१	ङवाङ डेन्डुक शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/१२/१५	नाक	१

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
८७	२०८०/०७/२४	शेरा ग्याल्जेन शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०७/१२	याक	१
८८	२०८०/१२/२७	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/१२/०५	नाक	१
८९	२०८०/१२/२७	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/११/३०, २०८०/१२/०५	नाक, याक	२
९०	२०८०/१२/२७	दावा तेम्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८०/१२/२१	गोरु	१
९१	२०८१/०१/०६	मिङमा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/१२-२१, २७ र २९	१ गोरु, ३ याक	४
९२	२०८१/०१/१२	थुक्तेन दार्जे शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	चितुवा	२०८१।०१।१०	चौरी गाई	१
९३	२०८१/०१/१७	कर्मा सार्की शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/१२/२८	याक	१
९४	२०८१/०१/१७	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/१२/२८,२० २०८१/०१/०३	जोप्के, याक	२
९५	२०८१/०१/१७	सोनम टासी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/२/२९,२० २०८१/०१/०५	२ याक, नाक	३
९६	२०८१/०१/१७	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/१२/२७ २०८१/०१/०१ र ०८	२याक, नाक	३
९७	२०८१/०१/१७	आङ कर्मा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८०/०१/०४	नाक	१
९८	२०८१/०१/२३	फुरा जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/०५	याक	१
९९	२०८१/०१/२५	मिङमा छिरी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. छ	ब्वाँसो	२०८१/०१/१४	गाई	१
१००	२०८१/०१/२६	फुर्वा याङजी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/०३, ५, १०	नाक,३ याक	४
१०१	२०८१/०१/२८	ङिमा कान्छा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/०७	याक	१
१०२	२०८१/०१/३०	पासाङ लमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०१/२७	नाक	१
१०३	२०८१/०२/०२	मिङमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०१/२६	गाई	१
१०४	२०८१/०२/०३	आङ नाङडुक शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/२१	नाक	३
१०५	२०८१/०२/०३	आङ नाङडुक शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/१०	नाक, याक,गाई	३
१०६	२०८१/०२/०३	फुटसि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/१६,२०	याक र जोप्के	२
१०७	२०८१/०२/१३	मिङमा तेन्जिङ शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/०५	याक	१
१०८	२०८१/०२/१७	पासाङ फुर्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/१२	चौरी	१
१०९	२०८१/०२/१८	ल्हाक्पा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/१७	याक	१
११०	२०८१/०२/१८	मिङमा पुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/२१	जोप्के	१
१११	२०८१/०२/२२	आङ छम्जी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	चितुवा	२०८१/०२/१२	जोप्पे	१
११२	२०८१/०२/२द्द	सोना फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/१९	जोप्पे	१
११३	२०८१/०२/२घ	ङिमा लमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/१६	गाई	१

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
११४	२०८१/०२/२८	मिङमा ल्हमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/१५	याक	१
११५	२०८१/०२/२५	ङवाङ छङपा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/२१	याक	१
११६	२०८१/०२/२१	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/२२	याक	१
११७	२०८१/०२/२१	पासाङ रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/१८	याक	१
११८	२०८१/०२/२९	दा याङजुम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/२४	गोरु	१
११९	२०८१/०२/२९	पेम्वा डोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/२७	गाई	१
१२०	२०८१/०२/३०	पेम्वा दिकी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/०२	१ जोप्पे २ याक	३
१२१	२०८१/०२/३०	दार्जी छेतेन शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०१/३१, २०८१/०२/१० र २०८१/०२/१८	६ नाक र २ बाच्छा याक	८
१२२	२०८१/०२/३०	फुर सोना शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/१५	३ नाक , याक	४
१२३	२०८१/०२/३०	फुर सोना शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/१५	२ नाक	२
१२४	२०८१/०३/०२	मिङमा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/३१	गोरु	१
१२५	२०८१/०३/०२	ल्हाक्पा दीकी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/२८	याक	१
१२६	२०८१/०३/०२	कमिनि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०२/३२	जोप्पे	१
१२७	२०८१/०३/०९	पासाङ डोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०४	गाई	१
१२८	२०८१/०३/०९	फु टासी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०५	गाई	१
१२९	२०८१/०३/०९	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/२०	याक	१
१३०	२०८१/०३/०९	निमा कान्छा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०३/०५	जोप्पे	१
१३१	२०८१/०३/०९	आङ छुल्डिम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०५	गाई	१
१३२	२०८१/०३/१०	फुरा जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०३/०४	याक	१
१३३	२०८१/०३/११	पासाङ फुटी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०३/०१	जोप्पे	२
१३४	२०८१/०३/११	फरा रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ५	ब्वाँसो	२०८१/०३/०३	याक	२
१३५	२०८१/०३/१२	आङ रिता शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/२० र २७	याक	२
१३६	२०८१/०३/१२	पासाङ दिकि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१०	याक	३
१३७	२०८१/०३/१२	आङ फुर्वा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०२	२ नाक र १ याक	३
१३८	२०८१/०३/१६	छेपाल दोर्जि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०८ र १०	२ नाक	२
१३९	२०८१/०३/१६	छेपाल दोर्जि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/०५	नाक	१

सि.नं.	निवेदन दर्ता मिति	निवेदकको नाम, थर	निवेदकको ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	घटना भएको मिति	क्षति भएको	
						पशुधन	संख्या
१४०	२०८१/०३/१६	छेपाल दोर्जि शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/२८ र ३१	२ याक	२
१४१	२०८१/०३/१६	छोर्तेन टासी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१५ र ३०	याक र जोप्के	२
१४२	२०८१/०३/१७	लोटाक जाङवु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/२०	याक	१
१४३	२०८१/०३/१९	ङवाङ छङपा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१६	गोरु	१
१४४	२०८१/०३/१९	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१३	जोप्के	१
१४५	२०८१/०३/२०	छुल्डिम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१७	जोप्क	१
१४६	२०८१/०३/२०	डिमा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/०९	याक	२
१४७	२०८१/०३/२०	किरीमाया वि क	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१७	जोप्के	१
१४८	२०८१/०३/२१	पेम्बा जाङमु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१६	जोप्के	३
१४९	२०८१/०३/२१	पासाङ छिरी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१५	याक	१
१५०	२०८१/०३/२१	वाङछु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१४	याक	१
१५१	२०८१/०३/२१	फुरा छाम्जी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/५ र ९	२ याक १ जोप्के	३
१५२	२०८१/०३/२१	छेवाङ लेण्डु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/२१	याक	२
१५३	२०८१/०३/२१	सोनाम टासी शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१६	१ याक १ गाई	२
१५४	२०८१/०३/१९	ङवाङ छङपा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१६	गोरु	१
१५५	२०८१/०३/१९	दाडोमा शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१३	जोप्के	१
१५६	२०८१/०३/२०	छुल्डिम शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०३/१७	जोप्के	१
१५७	२०८१/०३/२०	डिमा नुरु शेर्पा	खु.पा.गा.पा. ४	ब्वाँसो	२०८१/०२/०९	याक	२
	जम्मा :						२१७

अनुसूची -१४

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको मासिक विवरण

क्र.सं.	वन्यजन्तु	महिना												जम्मा
		श्रावण	भाद्र	असोज	कार्त्तिक	मंशीर	पौष	माघ	फागुण	चैत्र	बैशाख	जेष्ठ	असार	
१.	हिंउ चितुवा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	ध्वासे चितुवा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	चितुवा	-	-	-	-	-	२	-	-	१	१	१	-	५
४.	जंगली कुकुर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	जंगली बँदेल	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	भालु	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	ब्वाँसो	१४	१२	५	११	२३	१३	१	१८	१३	२७	३५	४०	२१२
	जम्मा :	**१४**	**१२**	**५**	**११**	**२३**	**१५**	**१**	**१८**	**१४**	**२८**	**३६**	**४०**	**२१७**

अनुसूची -१५

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण विवरण

क्र.सं.	क्षतिको किसिम	संख्या	वितरण गरिऐ रकम (रु)	कैफियत
१.	सामान्य घाइते	१ जना	२०००००।००	
२.	सख्त घाइते	०	०	
३.	मानिसको मृत्यु	०	०	
४.	पशुधनको क्षति	३५२ गोटा	८४०००००।००	आ.व. २०७९/०८० को १३५ वटा पशुधनको क्षति समेत गरी
५.	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति	०	०	
६.	घर/गोठको क्षति	०	०	
७.	अन्नबालीको क्षति	०	०	
	जम्मा		**८६०००००।००**	

अनुसूची -१६

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको क्षेत्र

कार्यालय	मानिस घाइते		पशुधनको क्षति		जम्मा रकम
	संख्या	वितरित रकम	संख्या	वितरित रकम	
सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	-	-	३५२	८४०००००।००	८४०००००।००
डिभिजन वन कार्यालय, सोलुखुम्बु	१	२०००००।००	-	-	२०००००।००
जम्मा :	**१**	**२०००००।००**	**३५२**	**८६०००००।००**	**८६०००००।००**

अनुसूची -१७

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा प्रदान गरिएको वृत्तचित्र छाँयाङ्कन अनुमतिको विवरण

सि.नं.	कम्पनिको नाम	अनुमति अवधि	वृतचित्रको नाम
१	NE-KO Treks and Expedition Pvt.ltd.	२०८०/०६/१२ देखि २०८०/०६/१९	Promise with the Himalayas
२	चोनाङ राई	२०८०/०६/१७ देखि २०८०/०७/१५	Recreational Purpose
३	सुदन शाक्य	२०८०/०६/२७ देखि २०८०/०७/२९	
४	Eight K. Expeditions Pvt. Ltd	२०८०/०७/१५ देखि २०८०/०७/२९	
५	Icefall Productoins Pvt. Ltd.	२०८०/०७/१७ देखि २०८०/०८/१९	Climb To Change
६	हिमाल डिजिटल फोटो स्टुडियो	२०८०/०७/१९ देखि २०८०/०८/१९	
७	अक्कल गुरुङ	२०८०/०७/२४ देखि २०८०/०८/१०	
८	Contemporary Vision Pvt. Ltd.	२०८०/०७/२४ देखि २०८०/०८/१०	
९	श्रीराम गुरुङ	२०८०/०७/२४ देखि २०८०/०८/१०	
१०	Nepal Eighth Wonder Media Pvt. Ltd.	२०८०/०८/१५ देखि २०८०/०९/१५	Travel Video
११	शान्ता नेपाली प्रोडक्सन प्रा लि	२०८०/०८/२१ देखि २०८०/09/०५	
१२	अनुज भण्डरी महालक्ष्मी ५	२०८०/०९/०३ देखि	
१३	Salt Route Excursion Pvt. Ltd.	२०८०/११/२५ देखि २०८०/१२/०२	Asian Himalayas Aerials
१४	ए वान नेपाली अपडेट प्रा लि	२०८०/१२/१३ देखि २०८१/०१/२७	
१५	द एल्लो लाईट्स स्टुडियो	२०८०/१२/०१ देखि २०८०/१२/३०	
१६	क्लिक म्यान प्रडक्सन	२०८०/१२/२० देखि २०८१/०१/१८	
१७	Eighth K. Expedition Pvt. Ltd.	२०८०/१२/२८ देखि २०८१/०२/२८	
१८	Himalayan Vision Trek and Expedition Pvt. Ltd.	२०८०/१२/२५ देखि २०८१/०२/१९	Everest Documentry The Adventure of Inoxtag
१९	The wild Yak Expendition Pvt. Ltd.	२०८०/१२/२८ देखि २०८१/०२/१४	wye the Everest and Lhotse Expedition 2024
२०	सगरमाथा प्रदुषण नियन्त्रण समिति	२०८१/०१/०८ देखि २०८१/०२/२०	
२१	हिमाल डिजिटल फोटो स्टुडियो	२०८१/०१/११ देखि २०८१/०१/१८	
२२	आइसल्याण्ड ट्रेकिङ्ग एण्ड एक्सपिडिसन प्रा लि	२०८१/०१/१२ देखि २०८१/०२/२२	
२३	क्लिक म्यान प्रडक्सन	२०८१/०१/१२ देखि	
२४	एरलिफ्ट टेक्नोलोजि प्रा लि	२०८१/०१/१० देखि २०८१/०१/२२	
२५	Contemporary Vision Pvt. Ltd.	२०८१/०१/१३ देखि	
२६	सविन ठकुरी	२०८१/०१/१६ देखि २०८१/०२/२७	
२७	Himalayan Expedition Pvt. Ltd.	२०८१/०१/२० देखि	
२८	जागन्नाथ तिमिल्सिना	२०८१/०१/२३ देखि २०८१/०२/०३	
२९	राकेश प्रजापति	२०८१/०१/२० देखि २०८१/०२/०३	

सि.नं.	कम्पनिको नाम	अनुमति अवधि	वृतचित्रको नाम
३०	अनुज ध्वज अधिकारी	२०८१/०१/२३।	
३१	शिखर छहारी सांस्कृतिक कला केन्द्र	२०८१/०१/३१।	
३२	Himalayan Research Expendition Pvt. Ltd.	२०८१/०२/०३ देखि २०८१/०२/१८	Estimation of the Environmemt Impact Generated by Mountaineering Activities
३३	शान्ता नेपाली प्रोडक्सन प्रा लि	२०८१/०२/०८ देखि २०८१/०२/१८	Charina: I don"t like running
३४	KTM Films	२०८१/१२/०२ देखि २०८१/१२/१९	Wakefits Extreme Sleep Challenges
३५	Himalayan Research Expendition Pvt. Ltd.	2080/07/03 देखि २०८०/०७/१८	
३६	Sherpa Extreme Pvt. Ltd.	2081/01/13 देखि २०८१/02/17	Elite Exped Everest and Lobuche : An Everest Expeditoon Journey

अनुसूची -१८

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीहरुको विवरण

१. नाम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेका समूहहरुका पदाधिकारीको विवरण

सि.नं.	समूहको नाम	पदाधिकारीको नाम	समूहमा पद	समितिमा पद	सम्पर्क नम्बर
१	खुम्विला मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	ल्हाक्पा तेन्जीङ शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८४१४५०५९४
		आङ छिकी शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		फुछिरी शेर्पा	सचिव		९८०८७६५६९७
२	कोङदे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	छिरीङ पेन्जो शेर्पा	अध्यक्ष	अध्यक्ष	९८१८४७८७२६
		कामी छिरीङ शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		छिरीङ ओङमू शेर्पा	सचिव	सदस्य	
३	छोमोलोङमा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	छिरिङ तेन्जीङ शेर्पा	अध्यक्ष	कोषाध्यक्ष	९८५११४४८८४
		आङ डोल्मा शेर्पा	उपाध्यक्ष	उपाध्यक्ष	९८४१७३९२५६
		पेम्बा छिरिङ शेर्पा	सचिव		
४	ठेस्यो मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	फुरा रिता शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८०४७२३०४७
		दावा तेन्जिङ शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		किरण वानिया	सचिव		
५	ठमो सगरमाथा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	ल्हाक्पा डोमा शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८०३४६०१३८
		कर्म ग्याल्जेन शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		फुरा कामी शेर्पा	सचिव		
६	नाङपाला मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	फुरा छिरी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८१३०९८७३०
		जाङमु शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		डिमा आंङछु शेर्पा	सचिव	सचिव	९८०८०६२३०५
७	थामे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	पेम्बा वोङगेल शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८०३६९४०७०
		ल्हाक्पा दिकी शेर्पा	उपाध्यक्ष		९८१३४३७१६२
		डिमा छिरी शेर्पा	सचिव		
८	हिमालयन मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	ल्हाक्पा फुटी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९७४३०७९६४७
		सोनाम टासी शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		तेन्जिङ छोत्तर शेर्पा	सचिव		
९	छोयू मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह	ल्हाक्पा छिरी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८०३२१२३९७
		फुरा नुरु शेर्पा	उपाध्यक्ष		
		तेन्जिङ दोर्जी शेर्पा	सचिव		

२. खुम्बियुल्हा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेका समूहका पदाधिकारीहरुको विवरण

सि.नं.	समूहको नाम	नाम	समूहमा पद	समितिमा पद	सम्पर्क नम्बर
१	डाँफे	पासाङ छिरिङ शेर्पा	अध्यक्ष	कोषाध्यक्ष	९८४१९३६२०५
२	छोयू	नाङा दोर्जी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८४१४६४५७३
३	खुम्बियुल्हा	छिमि छिरिङ शेर्पा	अध्यक्ष	-	९८४२७४७७६१
४	टाशिदेले	छेपाल दोर्जी शेर्पा	अध्यक्ष	अध्यक्ष	९८०१३११९६१७
५	गोङरी	सोनाम छिरीङ शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८६२३३४६४८
६	तेङवोचे	पेम्बा गेल्जेन शेर्पा	अध्यक्ष	-	९८१३४२९००२
७	सगरमाथा	नाम्गेल दोर्जी शेर्पा	अध्यक्ष	-	९८०३३८६५२९
८	ताउचे	फु टासी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८४१८१२०५४
९	लालिगुराँस	दा डोमा शेर्पा	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	९८२३४३९३७०

३. चौरीखर्क मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेका समूहका पदाधिकारीहरुको विवरण

सि.नं.	समूहको नाम	नाम	समूहमा पद	समितिमा पद	सम्पर्क नम्बर
१	पासाङल्हामु	आङ गेलु शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८१८१५४२२८
२	खुम्बिला	दावा ग्याल्जेन शेर्पा	अध्यक्ष	कोषाध्यक्ष	९८०३५०९४९६
३	गौतम बुद्ध	फुनुरु शेर्पा	अध्यक्ष	सचिव	९८४१७७४८६१
४	फरि	पासाङ नुरु शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८६२३३७९९
५	छोमालोङमा	आङ नुरु शेर्पा	अध्यक्ष	अध्यक्ष	९८४१९५५३१८
६	लालिगुराँस	फुरी शेर्पा	अध्यक्ष	-	९८६५४७५५६०
७	बौद्ध	दावा नुरु शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८४११४२०२३
८	कुसुम खाङगारु	पासाङ दावा शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८०३९७३४७६
९	मेरापिक	ङिमा दावा शेर्पा	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	९८४१२६४३३८
१०	हरियाली	दा छिरी शेर्पा	अध्यक्ष	सदस्य	९८६०९८२९२४

अनुसूची -१९

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विवरण

क्र.सं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (हेक्टर)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या	दर्ता नं.	हस्तान्तरण भएको वर्ष	कार्ययोजना नवीकरण मिति
१	हिमालय	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-३	४३४.७१	११५	४१७	१/२०६०/०६१	२०५४	२०७८/०८/०५
२	कोङदे	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-३	५८२.२१	१४०	५५२	४/२०६१/०६२	२०६१	२०७८/०८/०५
३	दुधकुण्ड	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-३	४८७.७४	६०	२५६	३/२०६०/०६१	२०५४	२०७८/०८/०५
४	पेमा छोलिङ	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-३	४९९.००	४७	२०३	२/२०६०/०६१	२०५४	२०७६/०६/०२
५	तोङ	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-२	४९७.००	११८	५२८	८/२०६१/०६२	२०६१	२०७८/७९
६	रेडपाण्डा	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-२	४९४.००	९६	३९९	५/२०६१/०६२	२०६१	२०७८/०८/०५
७	मुसे	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-२	४३९.३५	७७	२८३	६/२०६१/०६२	२०६१	२०७८/०८/०५
८	शेर्पा	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-२	३६५.०६	४४	१४६	७/२०६१/०६२	२०६१	२०७८/०८/०५
९	लुक्ला	खुम्बु पासाङ ल्हामु गाउँपालिका-२	४९९.००	२७७	१२०२	९/२०६१/०६२	२०६१	२०७५/७६

अनुसूची -२०

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका होटल/लज तथा चिया पसलहरुको विवरण

क्र.स	होटल तथा चिया पसलको नाम	स्थान
१.	ट्रेकर्स लज	खुम्बु पासाङल्हामु गा.पा. ४, तेङ्बोचे
२.	होटल ८००० इन	खुम्बु पासाङल्हामु गा.पा. ४, लोबुचे
३.	नेशनल पार्क एंड भिव लज	खुम्बु पासाङल्हामु गा.पा. ४, लोबुचे
४.	जोरसल्ले चिया पसल	खुम्बु पासाङल्हामु गा.पा. ३, जोरसल्ले

अनुसूची -२१

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कर्मचारी दरवन्दी विवरण

क्र.सं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	किताबखानामा पद दर्ता मिति	जम्मा दरबन्दी	कैं.
१	वरिष्ट संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्वितीय	नेपाल वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	१	
२	संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृतीय	नेपाल वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	२	
३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा. प्र.	२०७२।०३।११	१	
४	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा	२०७२।०३।११	१	
५	रेञ्जर	रा.प.अनं प्रथम	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	५	
६	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं प्रथम	प्रशासन	सा. प्र.	२०७२।०३।११	१	
७	लेखापाल	रा.प.अनं प्रथम	प्रशासन	लेखा	२०७२।०३।११	१	
८	खरिदार	रा.प.अनं द्वितीय	प्रशासन	सा. प्र.	२०७२।०३।११	३	
९	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अनं द्वितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	१२	
१०	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अनं चतुर्थ	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	१	
११	गेमस्काउट	श्रेणीबिहिन	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२।०३।११	३९	
१२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीबिहिन	प्रशासन	सा. प्र.	२०७२।०३।११	१	
जम्मा						६८	

अनुसूची -२२

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा स्थापनाकालदेखि हालसम्मका वार्डेन/प्रमुख संरक्षण अधिकृत/वरिष्ठ संरक्षण अधिकृतहरुको विवरण

क्र.सं.	दर्जा	नाम थर	पदावधि	
			देखि	सम्म
१	वार्डेन अधिकृत	श्री उदयराज शर्मा	२०३२।०४।०४	२०३५।०७।०४
२	वार्डेन अधिकृत	श्री लक्ष्मी प्रसाद मानन्धर	२०३५।०७।०५	२०३६।०२।१७
३	वार्डेन अधिकृत	श्री श्याम सुन्दर वजिमय	२०३६।०२।१८	२०३८।११।१४
४	वार्डेन अधिकृत	श्री मिङमा नोर्वु शेर्पा	२०३८।११।१५	२०४०।०३।३१
५	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री ल्हाक्पा नोर्वु शेर्पा	२०४०।०६।०१	२०४३।०२।३०
६	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री निमा वाङचु शेर्पा	२०४३।०३।०१	२०४५।१०।०४
७	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री फणिन्द्र राज खरेल	२०४५।१०।२३	२०४६।११।२१
८	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री सूर्य बहादुर पाण्डे	२०४६।११।२१	२०४८।०९।०१
९	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री शेर सिंह ठगुन्ना	२०४८।०९।०१	२०४९।०७।२६
१०	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री वर्ण बहादुर थापा	२०४९।०७।३०	२०४९।१०।३०
११	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री पुरन भक्त श्रेष्ठ	२०४९।११।०१	२०५०।११।१३
१२	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री मेघ बहादुर पाण्डे	२०५०।११।२९	२०५३।११।३०
१३	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री निमा वाङचु शेर्पा	२०५३।१२।०१	२०५९।०९।०१
१४	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री गोपाल प्रकाश भट्टराई	२०५९।०९।०२	२०६२।०६।३१
१५	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री मेघनाथ काफ्ले	२०६२।०७।०१	२०६२।१२।१४
१६	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री तुलसी राम शर्मा	२०६२।१२।१५	२०६५।०८।२३
१७	का. मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री रामचन्द्र कँडेल	२०६५।०८।२४	२०६६।०३।३१
१८	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री लाल बिहारी यादव	२०६६।०४।०१	२०६७।०३।१६
१९	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री वेद कुमार ढकाल	२०६७।०४।०१	२०६८।१२।२०
२०	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री रामचन्द्र कँडेल	२०६८।१२।२१	२०७०।०८।३०
२१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री गणेश पन्त	२०७१।०३।२३	२०७१।०७।२७
२२	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री लक्ष्मण प्रसाद पौड्याल	२०७१।०७।२८	२०७२।०५।३०
२३	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री गणेश पन्त	२०७२।०६।०१	२०७४।०९।०५
२४	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री प्रमोद भट्टराई	२०७४।१०।२२	२०७६।०६।०४
२५	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री भूमिराज उपाध्याय	२०७६।०७।०१	२०८०।०६।३०
२६	वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत	श्री शुस्मा राना	२०८०।०७।१३	हालसम्म

अनुसूची -२३

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको सांगठनिक संरचना

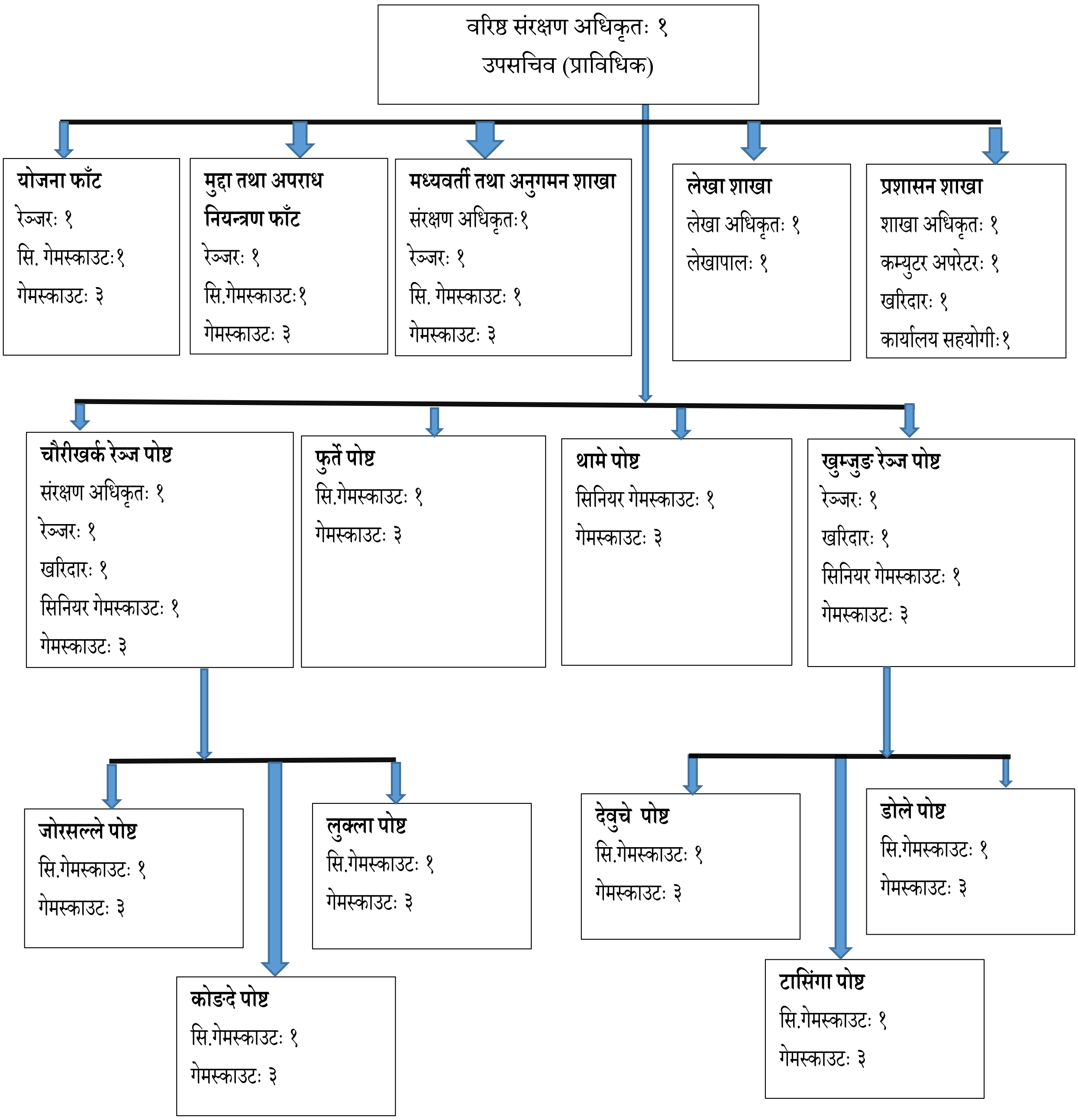

शिकारीलाई सन्देश

को हौ र कहाँ यहाँ आयौ,
के काम गर्न भनी, जन्म पायौ ।
जन्मी भूमिमहाँ, जेलबाट छुटेउ
किन आज फेरि, तिमी यहाँ टुटेउ ॥

एउटै आत्मा हो, सबको विचार
कस्तुरी घोरल, चितुवा र चरा ।
ढुङ्गा र गुम्बा, मन्दिर भन्दा
छन् ईश्वर यिनमा, नमान धन्दा ॥

कस्तुरी मारी, निकाली विना ।
अमूल्य वन्यजन्तु, विनास्छौ किन ।
लुकी थाप्छौ पासो, कस्तुरीलाई
देख्ने सिपाही, मुटुमा सजाई ॥

वन्यजन्तु मारी, ज्यान बिकाउँछौ
सन्ततिलाई यही, सिकाउँछौ ।
जे गछौ तिमी त्यही, गर्छन नानी
पहिलो पाठशाला तिमी हौ यही राख जानी ॥

के ज्ञान दिन्छौ, के सिकाउँछौ
भावी सन्ततिलाई, के देखाउँछौ ।
हिउँचितुवा डाँफे, कस्तुरी मृग
संरक्षण गरी, राख्नु पर्छ दीर्घ ॥

कति बाच्छु भन्छौ, कति कमाउँछौ
वन्यजन्तु मारी, किन रमाउँछौ ।
पहिले तिमीले, यही ज्ञान लेऊ
चोरी शिकार गर्न, अब छोडी देऊ ॥

कति रच्छौ अब, पाप र काल
चितुवा र हाब्रे, मारी बेच्छौ छाला ।
कति थाप्छौ पासो, धराप जाल
लौ जाउ आजै, निकालेर फाल ॥

गंगा ढकाल (खनाल)
सिनियर गेमस्काउट
सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज

सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
नाम्चेबजार, सोलुखुम्बु, नेपाल
फोन नं. : ०३८-५४०११४
फ्याक्स नं. : ०३८-५४०३९५
इमेल : snp.namche@gmail.com
वेबसाइट : www.snp.gov.np | www.sagarmathanationalpark.gov.np